

moja

ЗЕМЈА

број 95
септември 2013
50 ден
www.ffrm.org.mk

СПИСАНИЕ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО
И РУРАЛЕН РАЗВОЈ

ЗЕТОР МАЈОР 80

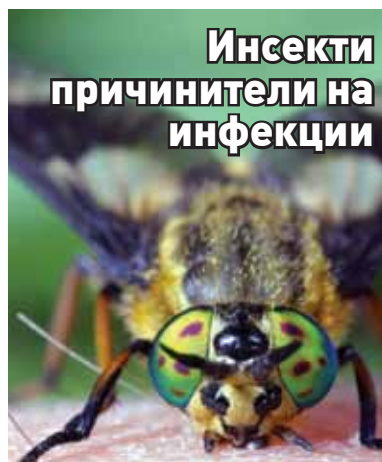
65 тони од хектар

**Технологија на
одгледување
на корнишони**

**Одгледување
на сибирска
боровинка**

**Инсекти
причинители на
инфекции**

**Работа на
пчеларникот
во есен**

ЗЕМЈОДЕЛЦИ

Искористете ја поволноста
со покривање на половина од износот
потребен за вршење агрохемиска анализа и
дознајте им требаат ли на вашите растенија
дополнителни хранливи материи
или почвата е доволно
заситена со нив

032 550 634

032 550 623

E-mail: fitolab@ugd.edu.mk

ЛАБОРАТОРИЈА ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА - ШТИП

АКРЕДИТИРАНА СОГЛАСНО МКCEN ISO/IEC 17025:2006

Услуги:

- АГРОХЕМИСКА АНАЛИЗА НА ПОЧВА
- МАКРО, МИКРО И ЕЛЕМЕНТИ ВО ТРАГИ ВО ПОЧВА И СЕДИМЕНТИ
- РЕЗИДУИ ОД ПЕСТИЦИДИ ВО РАСТИТЕЛЕН МАТЕРИЈАЛ
- ХЕМИСКА И ФИЗИЧКА АНАЛИЗА НА ВЕШТАЧКИ ГУБРИВА
- ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА ОД БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ
- КВАЛИТЕТ НА СЕМЕ

www.dpep.ugd.edu.mk

ОТКРИЈТЕ ШТО СОДРЖИ ВАШАТА ПОЧВА
ТРЕБА ЛИ ВООПШТО ДА ГУБРИТЕ?
ЕДНОСТАВНА ПОСТАПКА СО ГОЛЕМ ЕФЕКТ

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
КАТЕДРА ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА И ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

www.ugd.edu.mk

Колкава ќе биде цената?!

Септември е месец кога се одвиваат интензивните берби и на градинарските култури, но и на овошјето. Месец кога постојано се слуша прашањето колкава ќе биде цената на домати, пиперките, јаболката, грозјето итн.

Овие прашања се добро поставени, но одговорите никогаш не се конкретни. Има нагудувања, но до денот на откупот цената никогаш не се знае.

Со пченицата, конкретно, за време на жетвата се прогнозираше цена од 14-15 денари и на крајот цената падна на 10-12 денари за кг. Се следеа берзи, се преговараше, но на крајот самите услови и пазарот ја одредија цената.

И нормално, има разочарување кај фармерите, со оглед на фактот што цената на репроматеријалите расте.

Ова постојано се случува со разни земјоделски производи и тоа не само кај нас, туку и во регионот.

Неколку пати и го поставував прашањето во претходни мои текстови зошто е тоа така и оставав отворено прашање.

И да бидам искрена, и сега пак би направила така.

Но, само би потенцирала дека преговорите ги започнуваме многу доцна. Сметам дека за тоа се потребни континуирани разговори многу порано помеѓу откупувачите, преработувачите и фармерите. На тие разговори многу тешко може да се предвиди цената и да се знае што конкретно ќе се очекува, но сигурно подобро ќе се предвидат ризиците и ќе се знае како да се ублажат.

Само на ваков начин ќе бидат заштитени сите засегнати страни.

Самата работа во потсекторските групи, какви што има во ФФРМ и во потсекторските групи во МЗШВ, треба да се интензивира и состаноците да се сфатат сериозно, со решавање на конкретни проблеми и предизвици.

Не би должела повеќе. Само би им посакала добра берба на земјоделците и добра цена.

Со почит,
м-р Билјана
Петровска-
Митревска

СОДРЖИНА

Градинарство
РАСАДУВАЊЕ НА
ДОМАТИТЕ НА ИСТО
МЕСТО

10

Климатски промени
ГАБА ЗА ПРИМАЊЕ НА
ХРАНЛИВИ МАТЕРИИ И
ВОДА ОД ПОЧВАТА

13

Овоштарство
БЕРБА НА БОРОВИНКА

14

Хортикултура
РАСКОШЕН ЦВЕТ СО
ДОБАР ПРИХОД

29

Механизација
МАШИНИ ЗА
БЕРБА НА ТУТУН

34

Списанието „Моја земја“ излегува месечно и е во сопственост на Федерацијата на фармерите на Република Македонија. Првиот број излезе како организационски билтен на ФФРМ во април 2003 година, а од декември 2006 се дистрибуира како месечно специјализирано списание за земјоделство и рурален развој.

ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИТЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Моја земја | Септември 2013

Издавач:
ФФРМ Медија
Ул. Христо Смирненски, Бр. 15 1000
Скопје
Тел/Факс: 02 3099042
e-mail: mojazemja@gmail.com

Број на жиро сметка:
380-1-645333 001-46,
Прокредит банка

Управител и маркетинг
Благојче Најдовски 070/937132
pcelaveles@yahoo.com

Главен и одговорен уредник
Билјана Петровска Митревска
biljana.petrovska@ffrm.org.mk

Фото вест - насловна
Благојче Најдовски
Лектор
Верика Неделкоска

Стручни соработници
Проф. д-р Драги Танески,
Проф. д-р Слободан Банџо,
Благој Шоповски, Мирјана Милинг,
Слободан Серафимовски,
Александар Зојчевски,
Димитар Велковски,
Панде Петровски, Стојан Глигоров,
Раде Каранфиловски, Благојче
Димитриев

Дизајн: Бригада дизајн
[brigada.mk]

Печати: Пропоинт, Скопје

Почитувани читатели, сите сугестии, забелешки, прашања и критики, Ве молиме, да ги испраќате на маил адресите наведени во импресумот. Со тоа ќе влијаате на квалитетот на содржината и ќе добиете информации за Ваше подобро и поквалитетно земјоделско производство или развој на средината. Затоа, редакцијата Ве охрабрува да ни пишувате.

Стеван Орозовиќ – нов директор на ФФРМ

Стеван Орозовиќ е новиот директор на Федерацијата на фармерите на Република Македонија. Тој е активно вклучен во реализирањето на проекти од областа на земјоделството и руралниот развој, а во последните осум години работи во консултантската куќа (ЕПИЦЕНТАР Интернационал) на планирање и реализација на проекти од областа на земјоделството, развој на агробизнис-индустријата, истражување на пазарите и промоција на македонското производство за потребите на приватниот и јавниот сектор, вклучувајќи големи донатори (УСАИД, УНДП, СИДА, СДЦ), мултинационални компании, како и националните влади на земјите од регионот. Неговото претходно искуство е во областа на заштитата на природата, руралниот туризам и одржливиот социоекономски развој, работејќи на тригодишната програма за конзервација на природата и развој на рурален туризам, како и во поддршка и обука на НВО, дел од првата двегодишна програма за развој на демократија на ИТЗ, УСАИД. Во досегашното искуство успешно реализирал повеќе од 50 проекти и е автор и коавтор на повеќе од 40 (публикации) студии, извештаи, програми, анализи од областа на земјоделството, руралниот туризам и животната средина.

Стеван Орозовиќ истакнува дека ФФРМ е стожер на македонското земјоделство, национален глас на фармерите од Република Македонија и промотор на подобар квалитет на живот на македонскиот земјоделец.

„ФФРМ била и ќе остане пријател на фармерите на патот до успехот. Во таа насока ФФРМ ќе го зголеми своето членство и ќе создава услуги кои му се потребни и достапни на македонскиот земјоделец, ќе ја гради и одржува соработката со националните и локалните институции и организации во креирање и реализација на политики и програми за поддршка на секторот, ќе го осовременува земјоделското производство преку претставување и воведување на одржливи земјоделски практики, ќе работи на промоција на македонското земјоделство и развој на нови пазари, со посебен акцент на вклучувањето на руралната жена и поддршка на претприемништво за млади фармери. ФФРМ во наредниот период ќе ја зацврсти својата улога на национално ниво и ќе биде мост за македонските земјоделци во процесот на хармонизација со ЕУ“, потенцира новиот директор на Федерацијата на фармерите на РМ.

ФФРМ и АДОНИС ГРУП организираат посета на земјоделски саем во Бурса

Федерацијата на фармерите во Република Македонија, во соработка со овластениот застапник на саемскиот организатор, АДОНИС ГРУП, организира посета на македонски компании и фармери во турскиот град Бурса на еднаесеттиот по ред Меѓународен саем за земјоделство, семе, саден материјал и млечна индустрија „BURSA AGRICULTURE 2013“ и шестиот по ред Меѓународен саем за сточарство и земјоделска опрема „BURSA INTERNATIONAL STOCKBREEDING AND EQUIPMENT FAIR“. На земјоделскиот саем на Бурса ќе биде изложена: земјоделска механизација и технологија, пластеници, систем за наводнување, земјоделски лекови, семе и саден материјал, цвекарство, еколошко земјоделство, агроинформатика, млеко и млечни производи, живинарство и др. Во секторот за сточарство, пак, ќе бидат изложени: сточарски производи, производи од животинско потекло, ветеринарство, лекови, опрема и др. Цената за посетата на саемот изнесува 125 евра по човек за членови на ФФРМ и 140 евра за други лица. Аранжманот вклучува превоз со високо опремен туристички автобус на релацијата Скопје – Бурса – Скопје, сместување во реномиран хотел (две ноќевања со појадок), трансфер од хотелот до саемот и саемски влезници за два дена.

Повеќе информации на телефоните: 078/303-594 и 076/377-405.

Лице за контакт: Весна Деловска

Завршува десетгодишната поддршка на СИДА за ФФРМ

Завршува проектот кој во рамките на излезната стратегија на Меѓународната шведска агенција за развој (СИДА) беше реализиран во Република Македонија со цел да создаде организација која ќе биде вистински глас и борец за правата и интересите на фармерите во насока на развој на земјоделството и руралниот развој. Федерацијата на фармерите на РМ во последните три години самостојно го реализираше проектот поддржан од СИДА под наслов „Промоција на интересите на фармерите на РМ“. Преку него се финансираа активности за надградување и одржливост на организацијата. Четирите главни цели на проектот се: стратегија за одржливост на ФФРМ, подобрување на организационите капацитети, структура и организациски рутини, пристап до фондови од различни донатори и промовирање и заштита на интересите на фармерите. Реализацијата на проектот беше технички поддржана од меѓународната консултантска куќа GRM. Свеченото затворање на проектот ќе биде на крајот на септември при што ќе бидат презентирани резултатите од проектот и предизвиците што и претстојат на ФФРМ.

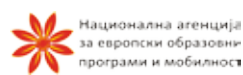

Почувствувај го **здравиот рурален живот**

Федерацијата на фармерите на РМ во рамките на ИПА-програмата на ЕУ за прекугранична соработка на Република Македонија со Република Албанија започнува реализација на проектот „Почувствувај го здравиот рурален живот“, чија основна цел е подобрување на животот на руралното население, социоекономскиот статус и благосостојбата преку стабилизација и развој на фармите и нивните производи во пограничните региони Полог, Пелагонија, Дибра и Елбасан. Проектот е насочен кон развивање на постојните вредности во регионите за подобрување на благосостојбата преку додавање вредност на постојната традиционална храна и подобрување на имиџот на регионите како атрактивни туристички дестинации. „Почувствувај го здравиот рурален живот“ ги опфаќа земјоделците и е посебно насочен кон младите-фармери и жени-фармери, но ги опфаќа и сите засегнати страни кои се директно или индиректно инволвирани во економскиот и земјоделскиот сектор во регионите. Проектот ќе биде спроведен од страна на ФФРМ и албанскиот партнер KASH и ќе трае 20 месеци. Буџетот на проектот изнесува 161.721,00 евра.

ФФРМ организира **обука за 16 македонски фармери во Холандија**

Федерацијата на фармерите на Република Македонија во партнерство со Horti-Match од Холандија, врз основа на објавениот конкурс за учество на обука, ги избра 16-те македонски фармери кои ќе учествуваат на обука во Холандија на тема: „Стекнување на стручно образование за управување со земјоделски кооперативи“. Обуката опфаќа 14-дневен престој во Холандија за време на есенскиот период за 16 фармери од Република Македонија на теми кои се клучни за воспоставување на успешно управување со земјоделски задруги како организациски модели, трендови и предизвици, претприемништво, поддршка на ранливи групи, како и посета на задруги. Трошоците за храна и сместување, обуката и патните трошоци се покриени од програмата за што ќе биде доставен договор до учесниците. Информативни

сесии за културна и јазична подготовка на учесниците ќе се реализираат во првата половина од септември од страна на Фондацијата Агро-Центар за Едукација. Обуката е финансирана од Европската Унија под акцијата Мобилност - Лица на пазар и труд - потпрограмата Леонардо да Винчи од програмата Доживотно учење.

ФФРМ реализира работна средба со **Унија на фармерите на Косово**

Земјоделци од новоформираната Унија на фармерите на Косово ја посетија Федерацијата на фармерите на РМ и реализираа средби со земјоделците. Во рамките на дводневната посета фармерите од Косово имаа можност да се запознаат со функционирањето на ФФРМ и да посетат здруженија и фармери кои се членови на ФФРМ. Првиот ден одржаа средби со членови на УО (Никола Стаменов, член на УО од струмичкиот регион, Љубица Џониќ, член на УО од Мрежата на жени фармери, Дијана Стоичовска, член на УО од Мрежата на млади фармери) во регионалниот центар на ФФРМ во Струмица. Во рамките на посетата на струмичкиот регион земјоделците од Косово посетија фарма која произведува градинарски култури, сточарска фарма и кооперативата „Куклиш“. Претставниците на Унија на фармерите на Косово остварија средба и со претседателот на ФФРМ, Андрија Секуловски, на којашто беше презентиран начинот на функционирањето на организацијата на стратешко и извршно ниво, членството и услугите, како и функционирањето и издавањето на земјоделското списание „Моја земја“. По завршувањето на оваа работна средба гостите од Косово ја посетија живинарската фарма „Бисер Везе“ во с. Арачиново, каде што можеа да ја видат најнова технологија за производство на јајца.

13 фармери од Македонија во посета на Косово

ФФРМ реализираше студиско патување на Косово, каде што 13 фармери од југозападниот и од скопскиот регион на Македонија разменија искуства со фармерите од Косово во делот на одржување хигиена на фарма, правилна исхрана на добитокот и производство на квалитетно млеко. Посетата беше придружувана од страна на г. Џавит Шала, вработен во Иницијатива за земјоделски развој на Косово (ИАДК) и задолжен за реализација на активностите на организацијата токму во делот на сточарството. Во текот на посетата фармерите имаа можност да видат модел на фарма – отворен и слободен систем на одгледување на крави, модел кој е целосно изработен согласно европските правила и стандарди, а е во сопственост на фармер-член на ИАДК. Имено, овој модел на фарма е изграден со поддршка на ИАДК, но и сопствено вложување на самиот фармер, а се користи и за обуки, демонстрација на фарма, со цел поголем број фармери да имаат можност да видат и да се посветуваат при изградбата на сопствените фарми, нивното опремување и одржување. Посетата беше заокружена со посета на откупен пункт за млеко во селото Становц кој е сместен на приватна фарма и опремен со три лактофризери кои имаат капацитет од 1.450 литри млеко и тоа се плаќа исклучително по квалитет, односно по класи. Оваа активност ФФРМ ја спроведе заедно со француската организација за меѓународен развој на земјоделството – АФДИ во рамките на проектот Децентрализирана соработка помеѓу Македонија и Долна Нормандија – оска 6 развој на земјоделството. ●

Иновативни алатки за обезбедување на пристап до финансиски средства и информирање за можностите за пристап до финансиски средства во секторите сточарско и растително производство

Две практики од Македонија (ИПАРД онлајн-информатор и Пристап до финансиите во агробизнисот) ќе влезат во Водичот за добри практики кој е дел од проектот АГРО-СТАРТ „Транснационална мрежа за поддршка на мали и средни претпријатија од областа на сточарството и растителното производство“. Федерацијата на фармерите на РМ и уште 11 организации од Романија, Бугарија, Грција, Албанија, Италија и Словенија се дел од проектот. Партнерите ги избраа практиките за време на втората работилница „Добри практики за иновативни алатки за обезбедување на пристап до финансиски средства и информирање за можностите за пристап до финансиски средства во секторите сточарско и растително производство“ која се одржа во италијанскиот град Кампобасо од 22 до 24 јули и беше организирана од италијанскиот партнер, регионот Молиса, кој е вториот најмал регион во јужна Италија блиску до Јадранското Море.

Темата на работилницата беше поврзана со ефикасни пристапи до финансиска поддршка на малите и средни претпријатија и со начините за информирање на засегнатите страни за оваа поддршка. За таа цел партнерските организации контактираа со таргет-групите со цел да се идентификуваат добри практики и ги одбраа следните:

- ИПАРД онлајн-информатор презентирани од страна на ФФРМ,
- Бизнис-поддршка на фармери за пристап до финанси презентирани од Cereth Ireteth, Грција,
- TrovaAgevolazioni.it: онлајн-алатка за финансирање на вашите инвестиции презентирани од Unimol, Италија.
- Финансиски инструменти и услуги во помалите градови и руралните области презентирани од БСЦ мали и средни претпријатија, Бугарија.
- SMEs facilitation.it презентирани од Molise Region во соработка со Универзитетот од Молиса, Италија.
- Пристап до финансиите во агробизнисот презентирани од ФФРМ, Македонија.

Третата работилница на проектот AGRO-START ќе се одржи во септември во Aegion, Грција, на темата „Ефективни приоди на технологијата и иновациите кон малите и средните претпријатија“ и ќе биде организирана од Европската регионална рамка за соработка. ●

Кооперативи и органско земјоделство – карактеристични за регионот Молиса

Во рамките на работилницата, регионот Молиса организираше и посета на фарми во Кампобасо, во административниот главен град на регионот Молиса и две села, Сан Ѓовани и Камполието. Во Молиса, економската структура најмногу се потпира врз земјоделството, кое страда од структурални проблеми (поделба на компаниите, големината на бизнисите, хидрогеолошка нестабилност и некавалитетна патна мрежа). За развој на селата и земјоделството во регионот се работи на кооперативно здружување, традиционално и органско производство, одгледување на традиционални италијански сорти, како и развој на агротуризмот преку подготовка на традиционална храна, ресторани и културни знаменитости.

Фармата "Tenuta Maiuro" со зеленчук произведен на традиционален начин

Кооперативата "Боите на земјата" произведува јагоди на органски начин

Фармерот Никола де Вехио одгледува маслинки и овошје со користење на "пермакултура"

Влада на Република Македонија
Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој

ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЈАВНИОТ ПОВИК БР. 01/2013 ЗА ДОСТАВУВАЊЕ НА БАРАЊА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВА ОД ИПАРД ПРОГРАМАТА 2007-2013

Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој (во понатамошниот текст: Агенција) ги известува сите заинтересирани субјекти за поднесување на барања за користење на средства од ИПАРД Програмата 2007-2013 дека рокот за нивно доставување се продолжува до 30.09.2013 година.

Останатите делови од јавниот повик објавен на 08.07.2013 година остануваат непроменети и неговата целосна содржина може да се најде на веб-адресата на Агенцијата: www.ipardpa.gov.mk.

Продолжувањето на рокот за доставување на барањата е со цел да се излезе во пресрет на барањата од потенцијалните корисници за подготовка на квалитетни апликации, како и да се овозможи ефикасно искористување на средства од Програмата ИПАРД 2007-2013.

Инструмент за претпристапна помош за рурален развој на
Европската Унија (ИПАРД) 2007-2013

ФЕДЕРАЦИЈА НА ФАРМЕРИТЕ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Според Статутот на ФФРМ, постојат два типа на членови во ФФРМ:

Групни членови - регистрирана и оперативна и финансиски активна група на фармери - земјоделски здруженија, регионални и национални сојузи, земјоделски задруги и/или трговски друштва формирани од земјоделски здруженија

Индивидуални членови - Секој жител на Македонија, инволвиран или заинтересиран за земјоделството кој го исполнува основниот критериум - да е евидентиран фармер во Единствениот Регистар за земјоделци на МЗШВ, или е член на земјоделско стопанство. Индивидуалниот член може да одлучи дали ќе членува во некоја од социјалните мрежи на ФФРМ.

Членарината за групните членови во зависност од бројот на членови изнесува од 6000 до 12000 денари, а за индивидуалните членови изнесува 920 денари.

Покрај редовните членови ФФРМ воведува и статус на придружни членови, тоа се правни и физички лица кои можат да ги користат услугите на организацијата, но немаат право на глас.

Контакт: Главна Канцеларија
ул. „Христо Смирненски“ бр 15,
1000 Скопје
Тел/факс: 389-02-3099-042

Како да станам член во ФФРМ

ПРИСТАПНИЦА ЗА ИНДИВИДУАЛЕН ЧЛЕН

Врз основа на одредбите на член 7.8 и 9 од Статутот на ФФРМ и член 4 и 5 од Законот за здруженија и фондации, (Сл.Вестник на РМ бр.52 од 16 април 2010),

Податоци за – апликант			
Име и Презиме:			
Регион:			
Сектор:		ул:	бр. град/место:
Адреса:			
Телефон/факс:			
Образование:			
Број на членови на семејството:			
Пол:			
Етничка Припадност:			
Тип на земјоделско стопанство:			
Сметководствена евиденција (Да/Не):			
Тип на член	редовен	придружен	Во социјална мрежа
			Мрежа на млади фармери
			Мрежа на жени фармери

Доброволно пристапувам како индивидуален член на ФФРМ – со седиште во Скопје.

Во прилог на Пристапницата доставувам и

- Копија од потврдата за упис во Единствениот Регистар на земјоделски стопанства во РМ, издадена од МЗШВ за тековната година
- Нитува дека живеам во заселница со сопственост на земјоделското стопанство

Изнамувам дека ми се познати Статутот и Програмата за работа на ФФРМ и дека ќе се придржувам кон Статутот на ФФРМ и Законите и другите акти на РМ и ФФРМ со кои се регулира членувањето на здруженија и фондации

Лице кое аплицира:

Техничка проверка на апликацијата извршена од Менаџерот за членство на

(датум)

МП

Претседател на ФФРМ
Алдрија Секуловски

ПРИСТАПНИЦА ЗА ГРУПНО ЧЛЕНСТВО

Врз основа на одредбите на член 7.8 и 9 од Статутот на ФФРМ и член 4 и 5 од Законот за здруженија и фондации, (Сл.Вестник на РМ бр.52 од 16 април 2010)

Податоци за организацијата - апликант			
Име на организацијата:			
Сектор:			
Адреса:		ул:	бр. град/место:
Телефон:			
Факс:			
Е – mail:			
Број на членови во организацијата со платена членарина во тековната година			
Тип на член	редовен	придружен	
Податоци за контакт лице од организацијата - апликант			
Име и презиме:			
Позиција во здружението:			
Адреса:		ул:	бр. град/место:
Телефон:			
Мобилен:			
Е – mail:			

Доброволно пристапуваме како членови на ФФРМ – со седиште во Скопје. Во прилог на Пристапницата доставуваме и

- Копија од Статутот на здружението
- Копија од Статутот на Централниот Регистар на Р. Македонија
- Листа на членови со платена членарина во тековната година во здружението
- Доказ за уплатена членарина во здружението/копија на извози од банка

Изнамуваме дека ни се познати Статутот и Програмата за работа на ФФРМ и дека ќе се придржуваме кон Статутот на ФФРМ и Законите и другите акти на РМ и ФФРМ со кои се регулира членувањето на здруженија и фондации

Лице кое аплицира:

Техничка проверка на апликацијата извршена од Менаџерот за членство на

(датум)

МП

Претседател на ФФРМ
Алдрија Секуловски

Формирање плод без оплодување

Кај краставиците подолго време се употребуваат партенокарпни хибриди за одгледување со потполно женски цветови кои се оплодуваат без опрашување од пчели или други видови опрашувачи

Пишува: дипл. агр. Стојан Глигоров

Краставицата-корнишон е странооплодно растение, но плодот може да биде формиран и без оплодување (партенокарпни сорти и хибриди). Веќе подолго време се употребуваат партенокарпни хибриди за одгледување со потполно женски цветови кои се оплодуваат без опрашување од пчели или други видови опрашувачи.

При одгледувањето е препорачливо да има просторна изолација од околу 50-100 метри бидејќи може да дојде до опрашување од страна, кое подоцна се одразува со поголем процент на деформирани плодови.

Предностите на таквите хибриди се:

- многу повисоки приноси
- порана берба за 7 – 15 дена,
- сигурност во приносот
- поголемо растојание помеѓу периодот на поединечни берби проследени со повисока продуктивност
- поголема прегледност над растенијата поради помалата лисна површина.

Што се однесува на интензивното производство на корнишон, тоа е делумно и класично производство на отворено, ако се користат партенокарпни хибриди, но со правилна исхрана и наводнување.

Густијата на растенијата за одгледување во пластеници и стакленици е 20.000-30.000 растенија на хектар. Растојанието помеѓу редовите е околу 100 см, а во редовите 40-50 см. Корнишонот бара топли пропустливи површини за вода и хранливи материи. За интензивното производство препорачливо е почвата да биде лесно пропустлива, богата со хумусни материи или, пак, ако површините се потешки, понепрпустливи, потребно е претходно ѓубрење со арско ѓубре.

За индустриско производство – преработка, сеидбата на краставицата се врши во текот на месец кога температурата на почвата е минимум 17°C, а во заштитен простор се одредува времето за сеидба самостојно, а оптималната температура за поникнување е 22°C.

Сеидбата во пластеници може да се изврши директно во хумусни коцки со напомена да не се полева обилно, бидејќи водата го истиснува кислородот и потоа настанува гниење или пропаѓање на семето.

Корнишонот има голема потреба од топлина во текот на вегетацијата, но температурата да не надминува 35°C, бидејќи доаѓа до прегорување на врвните делови. Оптималната температура за одгледување е 27°C. ●

Топлина

Потребата за топлина е различна во различните фази на одгледување. За поникнување потребни се минимум 20°C, а оптималната температура е 25-30° C. За време на одгледувањето на расадот оптималната дневна температура е 22-28°C, а ноќната 20-22°C. За време на плодносењето треба да се одржува дневната температура на 20-30°C, а ноќната 17-21°C. Многу е битно да се запази дневно-ноќната температура (оптимална) во време на плодносењето.

Добро е да се знае дека кога растенијата се мали и млади имаат поголема транспирација преку листовите отколку што примаат вода и храна по пат на кореновиот систем, а кога растенијата се постари, битно е почвата редовно да се одржува влажна, што ја спречува поголемата транспирација преку листовите.

Корнишонот е едногодишна култура и спаѓа во групата на водечките култури за индустриско производството, покрај домотот и пиперката. Има широк спектар на распространетост поради релативно кратката вегетација, како на отворено поле така и во заштитен простор. Кај нас најчесто се одгледува во заштитен простор, но некаде, зависно од климатските услови, се среќава и на отворено.

Многу е осетлив на температурните разлики како во однос на приносот така и во однос на квалитетот на самиот плод. Плодот се користи како во свежа состојба, така и за киселење или преработка.

Коренот е добро развиен, со голем број странични жилички коишто се плитко развиени и затоа бара почесто наводнување.

Стеблото е зелјесто со развиени бочни гранки. Листот е сплоснат со долга дршка, три или петтоделен со светло до темнозелена боја, покриен по површината со остри влакненца. Плодот претставува сочна бобица, по форма е елиптичен, цилиндрично издолжен или краток, заоблен на крајот или заострен. Површината на плодот може да биде мазна, ребреста или брадавичеста, зависно од сортата. Обично должината на плодот на корнишонот е од 3-12 см и служи за конзервирање во конзервната индустрија.

Берба

Бербата на корнишоните трае 2-3 месеци, зависно од здравствената состојба на растението. Приносот се движи до 40 тони на хектар, па и повеќе, и тоа прва и втора класа. Класирањето на корнишоните се врши по одредена номенклатура и тоа:

- прва класа 3-6 см 40 %
- втора класа 6-9 см 40 %
- трета класа 9-12 см 20 %

Корнишоните правилно класирани и спакувани во соодветна амбалажа се чуваат на температура од 1°C. Тој во текот на целата вегетација треба редовно да се заштитува против болести и штетници како пламеницата, пепелницата, ботритисот, белокрилката, лисната вошка, лисниот минер, црвениот пајак и др. За време на одгледувањето во заштитен простор треба да се избегнува високата влажност и задолжително добро да се проветрува. Поради високите температури и високата инсолација, потребно е да се изврши засенчување на пластениците.

Расадување на **ДОМАТИТЕ** на ИСТО МЕСТО

За постигнување на оптимални резултати многу е важно да се знае колку растенија треба да се расадат на единица површина или на м² и на кој начин ќе се изведе расадувањето

Пишува: Дипл.Агр. Стојан Глигоров

По производството на квалитетен расад доаѓа на ред расадувањето на домати.

Расадувањето е една од најважните агротехнички мерки бидејќи е основен предуслов за постигнување на квалитетен род и високи приноси. Расадувањето во погрешен склоп е грешка која не може да се исправи.

За постигнување на оптимални резултати многу важно е да се знае колку растенија треба да се расадат на единица површина или на м² и на кој начин ќе се изведе расадувањето. Освен што има големо влијание на големината на плодот, на бројот на растенија на м², многу е значајно и за бројот на плодови по растение, по китки или по гроздови. Треба да се внимава на следните услови:

- густ склоп – поголема борба за храна од страна на кореновиот систем,
- меѓусебно засенчување,
- поголемо присуство на болести, послабо проветрување, поголема релативна влажност на воздухот, а потоа и зголемување на условите за појава на габни болести.

Со предрасадувањето обично се означуваат редовите и растенијата во редот. Длабочината на растенијата од домати се движи до зоната на котиледоните, не подлабоко, бидејќи кореновиот врат е многу осетлив и при поголема влажност доаѓа до заболување, па дури и до уништување на целиот посев. Обично кај нас домати се одгледуваат во единечни редови и многу ретко во двојни редови.

Вкоренувањето е фаза која доаѓа по расадувањето. Тоа претставува важна агротехничка мерка и од неа зависи понатамошниот развој на растението. Кореновиот систем секогаш се развива правилно ако растојанието во редот е правилно. Меѓуредовото растојание, исто така, е битно, но тоа зависи од хибрирот или сортата на домотот.

Постариот (прерастен) расад потешко се вкоренува и затоа треба да се практикува таквиот расад да не се расадува бидејќи се доцни во производството и се губи од родот и приносот. ●

Наводнување

Распоредот на водата по површината, исто така, е битен фактор за понатамошниот развој на растението, како и изборот на типот на капалките. Производителите, под влијание на реклами и нестручни совети, често грешат со изборот на системот капка по капка и со видот на капалките, како и со поставувањето на типот на почвата.

Честото и преобилно наводнување може да доведе до гушење на кореновиот систем како резултат на неизбалансиран водновоздушен режим.

Исхрана

За правилна исхрана во текот на вегетацијата мораме да ги познаваме потребите на растението за секоја фаза од развојот. Потребни се почести анализи на почвата и водата за да се следи недостигот на хранливи материи или, пак, вишокот храна. Со наводнувањето се врши и прихранување на растението со микро и макроеlementи. Во вториот дел од вегетацијата доаѓа до поголема потреба од калиум во почвата. Ако се забележи некој недостиг (лош квалитет, ситен лист, ситен цвет, пукање на плодовите), производителот треба да се консултира со стручно лице за надминување на појавениот недостиг.

Оплодување и заштита

Една од најважните фази во развојот на домати е оплодувањето. Цветот кај домотот е двополов што значи дека содржи и толчник и прашници. Одгледувањето како втора култура бара повисока релативна влажност на воздухот за оплодувањето и заматнувањето на плодовите да биде поуспешно.

Оплодувањето со бумбари е најефикасен начин и кај нас доста се применува, посебно на поголеми површини. Сепак, има и неколку недостатоци – активност на бумбарите се намалува при екстремни температури при одгледувањето како втора култура или потполно прекинува, а цената на бумбарите е доста висока.

Покрај бумбарите, се применува и употребата на хормони, зујалка и др. Заштитата на расадените домати е многу важен фактор. Доколку расадувањето е извршено со здрав и квалитетен расад и се спроведени квалитетни и фитосанитарни мерки, можно е со минимална заштита да се произведе квалитетно производство.

Некои претходни задачи што треба да се направат:

- површината мора да биде правилно обработена, да се обрати внимание на агротехничките и фитосанитарни мерки и на изборот на парцелата,
- препорачливо е да се изврши термичка дезинфекција на почвата или соларизација,
- анализа на почвата и водата,
- правилно основно нагубување и заштита од почвени инсекти,
- поставување на системот капка по капка,

- секој ред треба да има своја засебна трака
- правилно поставување на мулч-фолија во случаите кога се употребува,
- оддалеченоста или растојанието на редовите и на растенијата и густината на капалките,
- капалките секогаш треба да бидат поставени нагоре,
- расадувањето да се извршува кога имаме поволни услови (температура, влажност, светлина, подготовка на површината и на расадот итн.).

Заштита од плевели на зелката и кромидот и третирање на јаболката пред берба

Пишува: дипл. земјод. инж. Благој Шоповски

Во текот на есенскиот период следуваат бербите, а исто така важна е и заштитата на некои градинарски култури и овошци. Станува збор за третирање на зелката, кромидот, јаболката, крушите и вишните. Во рамките на овој пишување за сите наведени култури поодделно.

Заштита на зелката

На површината каде што ќе се расадува зелката потребно е да се елиминираат потенцијалните плевели. Уште пред самото никнување потребно е користење на хербицидот STOMP во количество 5 л/ха.

Расадот е веќе пред расадување, но потребно е потопување пред самото расадување со ORVEGO 0,1% и SIGNUM во концентрација од 0,1% против различни габични заболувања. На тој начин на младото растение му се овозможува да го надмине т.н. просторен шок. Седум до десет дена по расадувањето се започнува со третирање против болести и штетници. Се применува истата комбинација, ORVEGO +SIGNUM, на што се додава еден од инсектицидите NUREL 0,1%, PERFECTION 0,15%, а против големиот и малиот зелкар најдобро решение е препаратот АЛБЕРДЕ во количество од 1 л на хектар. Покрај овие препарати потребно е и фолијарно губрење со AGROSAL 12-5-7 во количество од 3 л/ха.

Заштита на кромидот

На површината каде што ќе се расадува кромидот потребно е да се елиминираат потенцијалните плевели. Уште пред самото никнување се употребува хербицидот STOMP во количество 5 л/ха. Кромидот како култура е подложен е на заболувања како што се пламениците и 'ргите за што е потребно третирање на 10-15 дена по расадувањето со AKROBAT со 0,2% и POSTALON 0,1%. Против штетникот лукова мува го употребуваме системичниот инсекто-акарицид PERFECTION во доза од 1,5 л/ха.

Третирање пред берба на јаболката и крушите

Овие овошни култури се наоѓаат пред берба, но поради должината на чување, потребно е да се подготват плодовите за складирање и за таа цел препорачуваме третирање на 7 дена пред берба со фунгицидот BELIS во количество од 0,8 кг/ха со што се контролираат складишните болести на плодовите.

Заштита на вишните

Вишната како култура рано завршува со берба, но вегетативната маса и понатаму е мета на разни заболувања и штетници. Сипаницата се јавува скоро секоја година и неа ја контролираме со DELAN 0,8 кг/ха или DITAN M45 2,5 кг/ха. Ова прскање може да се повтори уште еднаш. Монилијата на гранчињата од вишната ја контролираме со препаратот SIGNUM 1 кг/ха или INDAR 1 л/ха. Во овој период присутни се и штетници од типот на лозови бумбари кои го врстат листот од вишната и за таа цел препорачуваме употреба на инсектицид NUREL 1 л/ха.

Габа за примање на хранливи материи и вода од почвата

Пишува: проф. д-р Слободан Банџо

Мерките за намалување на негативните ефекти од климатските промени може да се поделат на: мерки со кои се намалува ефектот на зголемената сончева инсолација и мерки со кои се намалува негативниот ефект од намалувањето на врнежите. За намалување на негативниот ефект од намалувањето на врнежите во текот на 2012 и 2013 година, меѓу другото, испитувано е и

влијанието на габата *Trichoderma harzianum* врз порастот на коренот и зголемувањето на неговата вшмукувачка моќ. Притоа е утврдено видно зголемување на кореновата маса кај растенијата кај кои е применет третман со оваа габа (сл.) и зголемување на хабитусот на третираните растенија (табела 1).

Разлика во развиеност на коренот кај растенија третирано во фаза на расад во летно-есенската вегетација во с. Пчиња во 2012 година.

Разлика во развиеност на коренот кај растенија домати во пролетта 2013 година, с. Пчиња.

Опит во село Добрејци на домати третирано со триходерма

Trichoderma harzianum е симбиотска почвена габа која стапува во микоризни односи со кореновиот систем на голем број растителни видови. Притоа овозможува подобар прием на хранливи материи и вода од почвата, со што им помага на растенијата подобро да се развијат. Исто така, го заштитува кореновиот систем на растенијата од почвени габни заболувања од родовите *fusarium*, *pythium*, *rhizoctonia*, *sclerotinia*.

Преку заштитата на кореновиот систем, стимулирање на појава на нови коренови влакненца и лачење на фитостимулачки материи во клетките на одгледуваните растенија, *Trichoderma harzianum* го зајакнува имунолошкиот систем на растенијата и ги прави поотпорни на стрес предизвикан од високи или ниски температури и недостиг на вода и хранливи материи.

Основно правило за постигнување на ефективна заштита со употреба на живи организми е нивна примена од самиот почеток на вегетацијата на заштитуваните растенија. Триходермата, исто така, треба да се употреби што е можно порано, додека на младите коренчиња не се населиле фитопатогените габни.

Trichoderma harzianum може да се аплицира на следниве начини:

- Преку мешање со супстратот
- Преку нанесување на семето
- Преку системот капка по капка
- Преку наводнување со микро спринклери

Спорите од *Trichoderma harzianum* по аплицирањето мора да завршат блиску до коренот на растенијата, со цел

побрзо да се населат на неговата површина. На овој начин, патогените габни ќе немаат можност да ги заразат корењата на растенијата.

Висина на растенија домати во опитот во с. Пчиња (во сантиметри)

РАСТЕНИЕ	Третирано со <i>Trichoderma</i>	Нетретирано
1	196	184
2	170	176
3	160	170
4	184	150
5	193	156
6	215	146
7	190	163
8	170	170
9	200	185
10	180	147
Просечна висина во см	185,8	164,7

Боровинка – лесно се собира, добро се продава

Сезонава се очекува да бидат откупени близу 300 тони боровинки на територијата на Република Македонија

Гзим Ајдини од с. Пирок, општина Боговиње, е сопственик на „Меби-Прима“, претпријатие за откуп на лековити и ароматични билки, шумски плодови и печурки, отворено со поддршка од Проектот на УСАИД за експанзија на мали бизниси. Според него, најисплатлива за берба сега е боровинката. Нејзината цена оваа сезона се движи од 60 денари по килограм на почетокот на сезоната, па сè до 85 денари по килограм во екот на сезоната. Цената варира од сезона во сезона – минатата година се искачи до 230 денари по килограм.

Пишува: Атанас Димитров, дипломиран економист
Проект на УСАИД за експанзија на мали бизниси

Месец август е сезоната за берење боровинки. Голем број неформални, но и професионални собирачи од целата земја тоа го знаат и во овој период се посветуваат на собирање на плодовите од оваа грмушка. Боровинката е доста баран плод, а нејзините лековити својства се добро познати. Тие содржат големо количество на витамините Ц, Е, А и К, како и големо количество железо.

Добар дел од набраните боровинки, освен за сопствена употреба, собирачите ги продаваат на некој од откупните пунктови за диворастечки билки и шумски плодови.

Таков откупен пункт има и Гзим Ајдини од с. Пирок, општина Боговиње. Неговото претпријатие „Меби-Прима“ се занимава со откуп на лековити и ароматични билки, шумски плодови и печурки, а е отворено со поддршка од Проектот на УСАИД за експанзија на мали бизниси. Ова новоотворено претпријатие започна со работа при крајот на јули и се соочува со предизвиците на сопствениот развој.

Боровинката расте на надморска височина од над 800 метри

Искусните собирачи знаат дека таа може да се најде како во иглолистни, така и во листопадни шуми, на меѓите на шумите и планинските пасишта, на влажните планински чистинки. Ја има во Беровско, Пехчевско, Битолско, Тетовско, како и во националните паркови. Во собирањето боровинки улога игра претходното искуство на собирачот на теренот, но и неговата одговорност и начинот на кој постапува со природата – несовесните собирачи кои ги оштетуваат растенијата и ги сечат грмушките ќе најдат многу помало количество плодови следната сезона. Тие исто така ризикуваат да бидат казнети и да им биде одземена дозволата за собирање. Казна следува и за собирачите кои немаат дозволи за собирање.

Најисплатлива за бербa, како што вели Ајдини, сега е боровинката. Цената варира од сезона во сезона – цените за ланската сезона изнесуваа и до 230 денари за килограм. Оваа сезона цената се движеше од 60 денари по килограм на почетокот на сезоната, па сè до 85 денари по килограм во екот на сезоната. Еден сериозен собирач може да донесе и до 500 килограми боровинки во една сезона – ако направиме едноставна пресметка, собирачот може да заработи помеѓу 30.000 и 42.500 денари од боровинките што ќе ги предаде на откупниот пункт. Леснотијата со која се собира плодот е дополнителна мотивација. Сè што е потребно за еден собирач е кофа во која ќе ги чува набраните боровинки, кои потоа се префрлаат во гајби пред да бидат складирани. Г. Ајдини веќе има откупено 12 тони боровинки од собирачите кои се регистрирани во Меби-Прима, што е одличен резултат ако знаеме дека претпријатието започна со работа на крајот на месец јули. „Не можам да се појалам – оваа сезона учев, сега знам како да реагирам за следната. За да се започне еден ваков бизнис потребно е човек да биде вреден и да сака да работи. „Не може преку ноќ да профункционира откупниот пункт, треба да се работи полека и со трпение. Треба да бидеш подготвен да правиш повеќе мали вложувања во подолг временски период и да внимаваш на сè. Бизнисот немаше да почне без помошта и советите од консултантот обезбеден од Проектот на УСАИД за експанзија на мали бизниси. Секако, не е лошо да се има и малку к`смет“, вели Ајдини.

Еден дел од откупените боровинки веќе се продадени, додека остатокот е складиран во ладилник и се очекува да биде продаден наскоро.

Со оглед на тоа што „Меби-Прима“ е единствено претпријатие кое е регистрирано за откуп на билки, шумски плодови и печурки, веќе има добиено понуди за соработка од откупни центри од регионот, а се работи и на сертифицирање за органско производство на компанијата. Во организација на УСАИД, во изминатиот период, според принципите на одржливо собирање, беа обучени повеќе од 200 собирачи од регионот. Од нив, околу 140 веќе имаат потпишано договор за собирање со „Меби-Прима“.

Г. Ајдини и собирачите полека се подготвуваат за сезоната за собирање смрека и диво јаболко, која наскоро ќе започне.

Гзим Ајдини, сопственик на Меби-Прима

Меби-Прима започна со работа при крајот на јули, а веќе има потпишано договор со повеќе од 140 собирачи

Собирање на боровинки (Vaccinium myrtillus)	
Кои делови се собираат:	• Листови • Плодови
Кога се собираат:	• Листовите се собираат во периодот на цветање, во мај и јуни. • Плодовите се собираат во јули и август, во зависност од географската положба на регионот и од временските услови.
Како се собираат:	• Листовите се собираат со специјални ножици со едно сечило, по убаво време. 70% од листовите на грмушката се оставаат недопрени. • Плодовите се собираат со рака или со чешел, при што 20% од плодовите се оставаат недопрени.
Како не се собираат:	• Растенијата не смеат да се удираат или да се тресат насилно. • Растенијата не смеат да се сечат со пила. • Растенијата не смеат да се корнат.

Одгледување на сибирска боровинка

Пишува: дипл. агр. инж. Мирјана Милинг

Аронијата е овошје со бобичеста форма кое најмногу наликува на плод од боровинка и затоа ја нарекуваат сибирска боровинка. Таа е растение кое расте во облик на грмушка. Нејзиниот плод се јаде, има многу лековито дејство и може да се бере и по два месеци откако ќе созрее. За аронијата не е потребно прскање бидејќи не може да заболи од болести или вошки. Аронијата е култура која не е многу пребирлива на климатските и почвените услови. Таа е адаптивна и на сува и на влажна клима, но подобри резултати дава во реони со поумерена влажност во почвата и воздухот. Во текот на зимата надземниот дел издржува температури пониски од -30 до -35°C. Во наши услови ретко се случуваат вакви температурни екцесии, па поради тоа, гледано од овој аспект, оваа култура е потполно безбедна од измрзнување во текот на зимата. За оптимален развој на џбунчињата во текот на вегетацијата, потребно е температурната сума да биде над 10°C и од 120 до 150 дена период без појава на мразеви. За успешно одгледување на оваа култура и постигнување оптимални и квалитетни приноси, количеството врнежи во текот на топлиот период од годината (во наши услови јуни-септември) треба да изнесува над 200 до 300 мм, во спротивно потребно е да се обезбедат услови за наводнување. Во однос на почвата, не е голем пребирач, успева на пескливи, но и на глинести почви. Не се погодни забарени почви и мочуришта. Подземните води не треба да бидат поплатки од 1,5 до 2 м.

За да се олесни одгледувањето на аронијата Подлогата за калемење треба да биде стара најмалку три години, бидејќи се калеми на висини од околу 100 до 120 см. Поради бавниот раст на калемите, кои се доста скапи, најчесто се одгледува на својот корен, како џбун, и тој може да се обликува со резидба, за да не се дозволи голем раст на стеблата, за да се осигури нормална фотосинтеза на сите листови и да се осигури добар принос. Стеблата стари 5-7 години се отсекуваат, некои на висина од 50 до 70 см, други блиску до земјата, за да се предизвика нов раст на стеблата, млади изданоци кои имаат повисока родност. Засадите стари преку 25 години може да се покосат блиску до површината и на тој начин да се изврши подмладување на насадот. Поединечниот џбун за околу десет години раст може да развие и преку 30 изданоци коишто ќе бидат во род. На овој начин аронијата обезбедува неверојатно јак коренов систем, бидејќи билката ги добива водата и храната само преку тенките жили, додека дебелиите жили служат за прицврстување и транспорт на хранливите материји. Аронијата е добра билка за раззеленување на пескливи почви, пепелници, санирани депонии, а успева и на земјишта на кои растат врби, трска. Во тој случај имаме перманентно наводнување. ●

Производство на садници - Аронијата може да се размножува на три начини. Првиот начин е генеративен, од семето. Вториот начин на размножување е делење на изданоци од матичното стебло во претворање на садници. Третиот начин на размножување е вегетативно, од меристемот, ин витро, од ткивото.

Садење - Се сади во есен, преку зимата и рано напролет, со услов земјата да не е замрзната и вегетацијата да не е започната. Најчесто се садат едногодишни и двогодишни билки. Најдобра густина на садење е 3 x 1,5 м, при што ќе се посадат 2.222 билки по хектар. Секоја билка вака добива 4,5 м² вегетациски простор. Се сади на длабочина на која садницата била во расадникот (длабочина 20, пречник 30 см). Садницата внимателно се нагрлува со ситна и влажна земја и се нагазува околу неа за да се добие добар контакт на коренот и земјата, а да се истисне воздухот. Доколку земјата при садење е сува, треба да се наводни за да се спречи процесот на дехидрација, бидејќи сувата земја ќе ја извлече водата од коренот и ќе се исуши растението пред да започне да расте.

Ѓубрење - Подготовката на парцелата се состои од основна обработка, орање на длабочина од 30 см и тањирање. При садење на парцелите треба да се изврши ѓубрење со NPK 15:15:15 минерални ѓубрива, 500-600 кг/ха. Ѓубривото се меша со земјата да не дојде до директен контакт со жилите на кореновиот систем. На ваков начин се спречува евентуалното токсично дејство од јаката концентрација на минералните соли и сушењето на билките во стартот. Во текот на вегетацијата треба да се ѓубри со NPK 8:16:24 или со слични ѓубрива околу 500 кг/ха годишно. Приносот и квалитетот на плодовите најмногу зависи од ѓубрењето и наводнувањето, со редовно уништување на плевелите. Околу билките треба да се растури слој на слама, минимум половина метар во пречник, за да се спречи појава на плевели околу самите билки и тоа секоја пролет. Притоа старата постилка се распаѓа и станува органско ѓубриво чишто состојки водата ги внесува во кореновиот систем.

Берба - Првата берба е во третата година од животот, доколку се користат садници стари една година. Добро развиените билки даваат род и во втората година. Тогаш се формира просечно по два грозда на билка, со околу 35-40 плодови, или околу 50-100 грама принос. Во првата година по садењето на двогодишните садници може да се добијат 100-200 кг плод од ха. Во следната сезона, џбуноот дава по 7-8 гроздови, 200-300 грама по билка или 440-660 кг по ха. Поединечните плодови имаат маса од 0,6-1,1 грам, така што во 1 кг има од 1.000-1.600 плодови. Во десеттата година приносот од аронијата е околу 5-10 кг по џбун, или 11-22 т/ха. Дрвото достигнува висина од 1,5-2,5 м, што е лесно за собирање на плодовите. Зреењето настапува кон крајот на јули, а бербата е следниот месец и пол, до крајот на септември. Околу 30% плод може да остане до пролет на билката. Како суви се добри за чај, компот. Се користи за производство на сок, џем, мармалад. Во април, кога ќе се појават цветовите, аронијата е добра пчелна паша.

ТРОПЛЕТ Винковци

ПВЦ СТОЛБОВИ ЗА ЛОЗАРСТВО И ОВОШТАРСТВО

ЛОЗАРСТВО

ЗАЈАКНАТ СТОЛБ
ЗА ЛОЗОВИ НАСАДИ

ОГРАДИ

СТОЛБОВИ СО ШИРИНА
8 см ЗА ОГРАДУВАЊЕ
НА ИМОТ ОД
НЕПОЖЕЛНИ ГОСТИ

ПВЦ СТОЛБ Фи 22/1200

ПВЦ СТОЛБ до садницата
од винова лоза

ПВЦ СТОЛБ - Фи 35/1500

СТОЛБ КОЈ СЕ КОРИСТИ
ЗА МЛАДИ ОВОШКИ
И ЗЕЛЕНЧУК
(јаболка, маслинки, пипер)

ОВОШТАРНИК

ЗАЈАКНАТ СТОЛБ
ЗА ОВОШНИ НАСАДИ

ЕЛЕКТРИЧЕН ОВЧАР

СЕ КОРИСТИ ЗА
ЕДНОСТАВНА
И СИГУРНА ОГРАДА
КОЈА ГИ ЧУВА ВАШИТЕ
ДОМАШНИ ЖИВОТНИ

РЕФЕРЕНЦИ:

- ИЛОЧКИ ПОДРУМИ
- ЕРДУТСКИТЕ ЛОЗОВИ НАСАДИ
- ЉУТОВО
- ЗДЈЕЛАРЕВИЌ
- ИПД СТАНКОВИЌ
- ПИСАРОВ
- ЕРДЕВИК

тел: 032 61 93 58, 61 93 59; fax: 032 63 80 30
моб: 091 45 45 268; www.troplet.hr; e-mail: alen.simic@troplet.hr

НАЈПОВОЛНИ НА ПАЗАРОТ!

МАГАН-МАК

ПРОИЗВОДИ ЗА ИСХРАНА НА РАСТЕНИЈАТА
НА ОСНОВА НА РАСТИТЕЛНИ ЕКСТРАКТИ, ВИТАМИНИ, АМИНО КИСЕЛИНИ И МИКРОЕЛЕМЕНТИ

MEGAFOL®

Производ на основа на растителни екстракти

- Го стимулира растителниот пораст;
- Го надминува заостанувањето на развојот на растенијата поради стрес;
- Ја подобрува ефикасноста на производите што се користат при фолијарна апликација.

MEGAFOL® содржи:

Комплекс на аминокиселини, комплекс од витамини, протеини, бетаин и други фактори на пораст.

УПАТСТВО ЗА УПОТРЕБА:

Фолијарна апликација

Винова лоза и овошни култури: јаболка, круша, праска, цитруси, маслинки, кајсија;

- Пред цветање, по формирање на плодовите и во секоја ситуација при застој на развојот (2-3л/ха)

Зеленчук: домати, пиперка, модар патлиџан, јагода, тиквичка, краставица, лиснат зеленчук

- на отворено (2-3л/ха)

- во оранжерии и пластеници, со третирање на секои 10-15 дена по пресадувањето на растенијата (150-200мл/хл)

Окопни култури: сончоглед, соја, тутун, шеќерна репа, маслодајна репа, памук (2,5-3л/ха) - додаток со други фолијарни апликации (80-120мл/хл)

Предупредување: MEGAFOL® не смее да се меша со бели масла.

BENEFIT® PZ

Природен производ за зголемување, изедначување и подобрување на формата на плодовите.

BENEFIT® PZ содржи: нуклеински киселини, слободни ензимски протеини, аминокиселини и витамини.

УПАТСТВО ЗА УПОТРЕБА:

Фолијарна апликација

Овошни култури

- 3 третирања на секои 7-10 дена по формирање на плодовите (3,5-4,5л/ха)

Зеленчук: лубеница, диња, модар патлиџан, пиперка, домати

- 3-5 третирања по формирање на плодовите, неделно (3,5-4,5л/ха)

Краставица и тиквичка

- 3-5 третирања секоја седмица почнувајќи од првата берба (3,5-4,5л/ха)

Предупредување: При употреба на производот треба да се обезбеди добро и хомогено влажење на листовите.

Кај овошните култури да не се користат помалку од 800 литри од растворот на хектар

BOROPLUS®

Комплекс од бор и етаноламин.

- Ефикасен во спречувањето на дефицит од бор.
- Не е фитотоксичен при рани апликации.
- Може да се меша со најчесто користените пестициди.

BOROPLUS содржи: комплекс на бор во органска молекула и течна формулација.

УПАТСТВО ЗА УПОТРЕБА

Фолијарна апликација

Коскесто овошје, винова лоза и цитруси - 3 прскања почнувајќи со почеток на цветање (70-110мл/хл)

Јаболчесто овошје - 3 прскања од почеток на цветање (40-60мл/хл)

Маслинки - пред цветање (180-220мл/хл), по формирање на плодови (180-220мл/хл)

Окопни култури - во раните развојни фази (0,8-1л/ха)

Зеленчукови култури - почеток на цветање (110-150мл/хл)

Цвеќе - пред формирање на цветни папки (70-110мл/хл)

Фертигација

Тревни смеси - третирање само на овој производ или заедно со хербициди пред сеидба или пред поникнување (3-5л/ха)

Овошни култури - третирање во почетокот на вегетацијата (4-6л/ха)

Цвеќе и декоративни растенија - третирање пред пресадување или во фаза на најголем пораст (3-5л/ха)

Предупредување: BOROPLUS не се меша со бели масла или други масла или други производи со алкална реакција.

FERRILENE® TRIUM

Над 95% стабилно железо (OPTO-OPTO изомер).

Дава најдобра заштита од хлороза во услови на висока и ниска pH вредност.

FERRILENE® TRIUM е производ со најдоброто хелатно железо (EDDHA; EDDHA).

УПАТСТВО ЗА УПОТРЕБА:

Фертигација

Градинарски култури (2-3кг/ха)

Овошни култури (3-10кг/ха)

Јагоди (2-4кг/ха)

Трпезно грозје, цитруси, киви (3-10кг/ха)

Окопни култури (1кг/ха)

Забелешка: Интервалите меѓу апликациите треба да се прилагодат на растот на растенијата и на нивото на хлороза.

Упатството за употреба на FERRILENE® TRIUM треба да се смета за општа препорака.

Познавањето на посоодветно дозирање во определени ситуации дава можност за намалување на нормалната доза.

Со третирање во лозови и овошни култури се стартува пред почетокот на вегетацијата, а растојанието и бројот на третирањата помеѓу две третирања зависи од степенот на хлорозата.

Valagro Производител:
VALAGRO SpA, Italy

Увозник и дистрибутер: МАГАН-МАК ДОО, Скопје
Тел. 02/3216-147; факс. 3216-158, www.maganmak.com.mk

МАГАН-МАК

Vincare WG

а.м. Benthiavalicarb.....1,75%

а.м. Folpet.....50%

СИСТЕМИЧЕН ФУНГИЦИД СО АКТИВНА МАТЕРИЈА BENTHIAVALICARB, ЗА КОНТРОЛА НА ПРИЧИНТЕЛИ НА ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ ОД ФАМИЛИЈАТА PERONOSPORACEAE.

Винова лоза

Причинители на болести:
ПЛАМЕНИЦА
(Plasmopara viticola)

Дозирање: 1,5 - 2 Кг/ха

Домати

Причинители на болести:
ПЛАМЕНИЦА
(phytophthora infestans)

Дозирање: 1,5 - 2 Кг/ха

Кромид

Причинители на болести:
ПЛАМЕНИЦА
(Perenospora destructor)

Дозирање: 1,5 - 2 Кг/ха

Тутун

Причинители на болести:
ПЛАМЕНИЦА
(Peronospora tabacina)

Дозирање: 0,2 кг/ха
со 4л раствор/м2 (во леу)

Дозирање: 1,5 - 2 Кг/ха (во поле)

Тиквени култури

Причинители на болести:
ПЛАМЕНИЦА
(Pseudoperenospora cubensis)

Дозирање: 1,8 - 2 Кг/ха

Компир

Причинители на болести:
ПЛАМЕНИЦА
(Phytophthora infestans)

Дозирање: 1,5 - 2 Кг/ха

Производител
Makhteshim Agan Israel

Увозник и дистрибутер: **МАГАН-МАК ДОО**, Скопје
Тел. 02/3216-147; факс. 3216-158, www.maganmak.com.mk

65 ТОНИ

Крсте Марков од Гевгелија на пет хектари одгледува трпезно грозје од сортите „мускат Италија“, „страшинска“, „Молдавија“, од кои 1,5 хектари се на род. „Сè започна пред 20 години кога бев трговец со трпезно грозје. Годишно продавав и по 20 шлепери грозје, а во 1991 година за малку ќе ја изгубев главата тргувајќи со грозје во воениот виор во Хрватска. Потоа решив да направам сопствен насад од трпезно грозје“, вели Крсте Марков

Пишува: Билјана Петровска-Митревска

Жолти бисери, правилно распоредени, со убав вкус и изглед. Вака изгледа лозјето на Крсте Марков од Гевгелија кој на 5 хектари одгледува трпезно грозје од сортите „мускат Италија“, „страшинска“, „Молдавија“, од кои 1,5 хектари се на род. Самата површина наликува на тунел покриен со бисери. „За мене“, истакнува Крсте, „грозјето сè повеќе е пасија која е доходовна“.

„Сè започна пред 20 години кога бев трговец со трпезно грозје. Годишно продавав и по 20 шлепери грозје, а во 1991 година за малку ќе ја изгубев главата тргувајќи со грозје во воениот виор во Хрватска. Потоа решив да направам сопствен насад од трпезно грозје. Од самиот почеток сакав да направам современ насад и вложив

многу пари. Насадот ме чинеше 25.000 евра по хектар. Во овие трошоци се трошоците за расчистување на парцелата од која исеков 70 кубни метри дрва, за садници, метална потпорна конструкција (одрина), систем капка по капка и за заштитни мрежи - сè што е потребно за современ насад“, вели Крсте Марков.

Приносот во изминатите пет години се движи од 45 до 65 тони по хектар, така што минатата година имал принос од 65 килограми од една лоза. Според Крсте, за добро производство е системот одрина и дополнителниот број садници во делот на просторот каде што се наоѓаат жиците за анкерисување што дава дополнителен принос по површина.

Тој е еден од првите земјоделци кои поставиле мрежа за заштита на својот насад. „Лозјето го работам со мерак“, вели Крсте. „Досега само една сезона имаше град и мојот насад беше заштитен со заштитната мрежа. Таа прави и други погодности, посебна микро клима, ја намалува температурата и не дозволува директните сончеви зраци да направат оштетување на гроздовите“, потенцира Марков.

По секое наводнување, насадот го обработува со специјална прашачка на која има закачено шина за рамнење на површината и не дозволува земјата да се стврдне или да има плевел.

од хектар

Совет за високи приноси

- **Систем:** одрина со дополнителен број садници во делот на анкерисување со мрежа за заштита од град со бела боја.
- **Заштита:** стандардна.
- **Наводнување:** капка по капка, редовно.
- **Кроење:** на четири прачки со по 6 до 8 родни пупки.
- **Прихрана:** комбинација од арско и вештачко ѓубриво
- **Култивирање:** стандардно орање и прашење по секое наводнување.

Според него, многу битен фактор за трпезното грозје е наводнувањето и затоа е најдобро да се инсталира систем капка по капка. „Имам систем за наводнување од водостопанство Гевгелија каде што има зафат на Конска река на планината Кожув кој со цевковод минува низ мојата парцела. Системот е затворен што овозможува висок притисок од 3 бари кој е потребен за системот капка по капка“, раскажува Крсте.

Тој користи редовна заштита и третира против ботритис, пепелница и пламеница.

Крсте Марков вели дека нема проблем со пласманот затоа што трговците го знаат неговото квалитетно грозје и го откупуваат од самата нива, но за него претставува проблем работната сила до која тешко се доаѓа. ●

Механизацијата е неопходна

Тој за обработка на површината користи лозарски трактор од марката „Антонио Караро“ со моќност од 36 коњски сили за кој дал 17.000 евра, затоа што без современа механизација, како што вели, нема високи приноси. Тракторот има исклучително добри маневарски способности бидејќи во насад со одрина, поради висината, мора да имате таков трактор за да добиете врвни приноси.

Систем капка по капка со
фи 100mm

Заштитна мрежа од домашно производство
- Охрид со бела боја

TARMANBIR
The Turkish Association of
Agricultural Machinery and
Equipment Manufacturers

Поддржано од страна на

Во соработка со

2013

БУРСА ЗЕМЈОДЕЛИЕ

Бурса 11. Меѓународен саем за земјоделие, одгледување на семе, овоштарство и млечна индустрија

Бурса 6. Меѓународен саем за сточарство и опрема за сточарство

www.burtarim.com - www.bursaagriculture.com
www.bursahayvancilikfuari.com

Табела на саемот за
земјоделие во Бурса
www.bursatarimpaneli.com
4 - 5 Октомври 2013

1 - 5 Октомври 2013

Поддржано од
страна на

Индустриско-Стопанска Комора на Бурса

Општина на град Бурса

The Global
Association of the
Exhibition Industry

Асоцијација на
сите турски саеми

Реклама

ALMIRA HOTEL
BURSA

Официјален хотел на саемот

TÜYAR BURSA SAEMI A.Ş.

Централна канцеларија / Површина на саемот: Bursa International Fair and Congress Center Yalova Yolu 4.km (Buttim Yanı), 16250 Bursa / Turkey
Тел: +90 224 211 50 81 - 89 (Pbx) - Факс: +90 224 211 22 16 - 211 27 22 - Е-маил: tuyapbursa@tuyap.com.tr

BURSA

Бурса – Интернационален саем и конгресни центар
ул. Јалова 4.км (до Буттим), 16250 Бурса, Турција

Мокта на Бурса

ОВИЕ САЕМИ СЕ ОРГАНИЗИРААТ ВРЗ ОСНОВА НА ЧЛЕН 5174, ОДОБРЕНИ ОД СТРАНА НА СОЈУЗОТ НА ТУРСКИТЕ СТОПАНСКИ КОМОРИ И СТОКОВНАТА БЕРЗА (ТОББ).

МАГАН-МАК

YaraMila™ Complex

НРК ѓубриво - Бисерни гранули

Вкупен азот	12,0%	Најголема густина	1.14
Нитратен азот	5,0%	Големина на гранула (2-4мм)	8
Амонијачен азот	7,0%	Боја	зеле
Вкупно P ₂ O ₅	11,0%		
Растворлив P ₂ O ₅	7,7%	Бор	0,01
Вкупно K ₂ O	18,0%	Железо	0,2
Вкупно MgO	2,7%	Манган	0,02
Сулфур (S)	8,0%	Цинк	0,02

Комплетност: Секоја гранула на YaraMila™ complex подеднакво ги содржи декларираните N, P, K, сулфур, магнезиум и микроелементи.

Балансиран извор на азот: YaraMila™ complex вклучуваат избалансиран нитратен и амоњачен азот правејќи ги значително поефикасни одколку ѓубривата базирани на амониум.

Yara Liva™ Nitrabor

Гранулирано ѓубриво на основа Ca(NO₃)₂ збогатено со бор (B).

Азот (N)	15,4%
Калциум (Ca)	25,6%
Бор (B)	0,3%

Овој производ е уникатна комбинација од калциум, нитратен азот и бор, а е во функција да ги обезбеди потребите од калциум и недостатоците од бор во почвата. Особено добри резултати ова ѓубриво дава во винова лоза и коскесто овошје кај што се бараат високи приноси, а истовремено здрави, цврсти, квалитетни и трајни плодови. Присуството на бор го елиминира проблемот на оплодување во услови на студено и влажно време во фаза на цветање.

YaraVera™ Amidas

Гранулирано азотно и сулфурно ѓубриво

Вкупен азот	40.0%
Уреа	35.0%
Амонијачен азот	5.0%
Сулфур (S0 ₃)	5.5%
Густина	1.3 кг/л
Боја	јасно жолта

Високи содржини на хранливи материи

YaraVera™ Amidas обезбедува истовремена примена на азот и сулфур во сооднос 7:1 што е споредлив со органската материја во почвата. Овој однос е идеален за растенијата и го намалува ризикот од испирање.

Содржината на сулфур во YaraVera™ Amidas ја подобрува ефикасноста на азотот од уреата со намалување на загубите од испарување на азотот до 35% на почви со ниска pH вредност.

Производител:
Yara International ASA
Bigdoy alle 2, N-0202, Осло, Норвешка

Застапник и дистрибутер:
МАГАН-МАК ДОО - Скопје, Македонија
Тел. 02/3216-147, Факс. 3216-158
www.maganmak.com.mk

За берикетна сезона!

☎ 02 2446 000

🏠 www.procreditbank.com.mk

**КОМПЛЕТНА ФИНАНСИСКА
ПОДДШКА ЗА ЗЕМЈОДЕЛЦИ**

Акција и реакција за „Моја земја“

Доколку сакате да добивате „Моја земја“, единствено списание за земјоделство и рурален развој може да се претплатите и да станете дел од актуелните збидувања во аграрот. Секој нов претплатник добива комплет од претходно објавените изданија на списанието.

Едноставен и брз начин на претплата

1. Пополнување на уплатница и плаќање во банка
2. По уплатата контактирајте ја редакцијата на списанието „Моја земја“ на телефонот 02/3099042 или 070 937 132.

Контакт лице Благојче Најдовски сè со цел да се ажурира вашата адреса за домашна достава на списанието.

Уште побрзо и едноствено

Претплатување во петте регионални канцеларии на ФФРМ во Скопје, Битола, Гостивар, Кочани и Струмица.

Може да уплатите за

> шестмесечна претплата- 300 денари

> годишна претплата-550 денари

ERA
GROUP

Скопски саем
Skopje Fair

Календар на саеми за 2013 | Calendar of fairs 2013

06-09.03.2013

Build and Construct

Саем на градежништво

10th International Fair of Construction, Building Materials and Construction Mechanization
3rd REALEX - International Real Estate Exhibition
10. Меѓународен саем на градежништво, градежни материјали и градежна механизација
3. Realex - Меѓународен саем на недвижности

26-31.03.2013

Mebel

Мебел

39th International Fair of Furniture, Household and Social Buildings Equipment, Manufacturing Supplies and Furniture Industry Machinery
39. Меѓународен саем на мебел, опрема за домаќинства и јавни објекти, репроматеријали и машини за индустрија на мебел

09-14.04.2013

Book Fair

Саем на книгата

25th International Book Fair
25. Меѓународен саем на книгата

10-12.04.2013

Days of Education and Career

Денови на образование и кариера

16th International Fair of Education and Career
16. Меѓународен саем за образование и кариера

25-27.04.2013

Skopje Travel Market

Скопје Травел Маркет

3rd International Tourism Fair
3. Меѓународен саем на туризам

15-17.05.2013

Wine Fest (white wine)

Вински фестивал (бело вино)

3rd International Wine Fest
3. Меѓународен вински фестивал

25-28.09.2013

International Trade Fair of Consumer Goods

ITF-Agrofood

Меѓународен саем за широка потрошувачка
Агрофуд

63rd International Fair of Food, Beverages and Consumer Goods
63rd International Fair of Machines, Equipment, Packing and Domestic Transport
54th International Fair of Tobacco and Machines
41st International Fair of Agricultural Industry
22nd International Exhibition of Wine and Strong Beverages
National Presentations
63. Меѓународен скопски саем на храна, пијалаци и стоки за широка потрошувачка
63. Меѓународен саем на машини, опрема, амбалажирање и внатрешен транспорт
54. Меѓународен саем на тутун и машини
41. Меѓународен агроиндустриски саем
22. Меѓународна изложба на вино и јаки алкохолни пијалаци
Национални претставувања

15-19.10.2013

Tehnomat

Технома

39th International Fair of Metallurgy, Electronics, Energy, Non-Metals and Construction
14th International Fair for Handicrafts and Small-Scale Industry
MAKINOVA - 33rd International Exhibition of Innovations
39. Меѓународен саем на металургија, електроника, енергетика, неметали и градежништво
14. Меѓународен саем за занаетчиство и мало стопанство
МАКИНОВА - 33. Меѓународна изложба на иновации

13-15.11.2013

Wine Fest (red wine)

Вински фестивал (црвено вино)

4th International Wine Fest
4. Меѓународен вински фестивал

4-5.12.2013

Finexpo

Финекспо

11th International Trade Fair of Finance and Business Opportunities
11. Меѓународен саем на финансии, деловни можности и економски развој

Note: The organizer reserves the right to change the date of the fairs.
Напомена: Организаторот го задржува правото на промени на терминот на саемските манифестации.

Минерал со јоноизменувачка МОК

ЗЕОФИТ е природен еколошки производ со широк спектар на дејство и спаѓа во групата на зеолитизирани вулкански руди – ЗЕОЛИТИ. Според физичко-хемиските својства, тој претставува одличен почвен подобрувач кој влијае на подобрувањето на структурата на почвата. Како деконтаминатор на почвата, со својата голема јоноизменувачка моќ, ЗЕОФИТ овозможува врзување на тешките метали преку катјонска размена при што настанува нивна неутрализација и спречување на нивната миграција во кореновиот систем. Зеофитот има неутрална pH-вредност, што придонесува за одржување на вкупниот pH баланс на почвата. Со подобрена структура, прочистената почва со идеален pH баланс е многу побезбедна за користење како агрикултурен медиум.

Примената на зеофитот во градинарството покажа многу добри резултати, а особено во зголемувањето на приносот кај житарките (до 30%), домати (20%), пиперката (40%), компирот 35% итн.

Зеофитот влијае на интензитетот на кореновиот систем, одржувајќи му влага и во сушните периоди, ја одржува pH-вредноста и спречува развивање на болести.

Зеофитот во овоштарството

Зеофитот, како еколошки производ, дава извонредни резултати во областа на овоштарството. Една од важните способности што ги има овој минерал е да ги задржува влагата и дел од хранливите елементи во почвата, овозможувајќи му на коренот да ги користи во сушни периоди. На тој начин ја подобрува исхраната на растенијата и придонесува за подобро развивање на кореновиот систем, интензивирајќи го растот, а и самата плодност на растенијата. Ја одржува pH-вредноста и дејствува како мелиорант на почвата. Зеофитот има значителна улога во зголемувањето на приносот, особено кај: лимонот, јаболката, сливата, крушата, вишната и др. Најдобри резултати се постигнуваат при неговата употреба во самиот процес на садење, со додавање на зеофит во количество од 1 кг по садница (во зависност од почвата).

Зеофитот во лозарството

Зеофитот се употребува во производството на лозови калем и има важна улога во процесот на 'ртење. За добивање подобар квалитет, се додава количество од 1 кг/м². Најмногу се користи при садењето на виновите лози во количество од 0,5 кг по садно место, со што придонесува за подобар прием, раст, развој и зголемување на родот. Како одржувач на pH вредноста во почвата, го спречува развивањето на лозовите болести кои мигрираат преку коренот. Покрај основните елементи, зеофитот содржи и микро елементи. Поважни за виновите лози се калиумот и магнезиумот. При недостиг на магнезиум во почвата, зеофитот помага во прехраната спречувајќи ја појавата на пожолтување на лисјата, а калиумот е многу важен во процесот на цветање на лозите.

Зеофит против микотоксините на фармите

Зеофит, како нов производ, има двојна улога на фармите – се употребува како Зеопод (посип) и Зеофит-фарм како додаток во сточната храна бидејќи претставува апсорбент на микотоксините кои имаат штетно дејство како кај луѓето, така и кај животните. Како посип на подот кај живината, тој ја апсорбира непријатната миризма и влага во просторот, со што се намалува појавата на болести на горните дишни патишта, а со самото тоа се подобрува и општата здравствена состојба на птиците. Истата улога ја има и кај одгледувањето свињи и крави впирајќи го амонијакот од изметот, со што се спречува непријатната миризма, се подобруваат условите за работа на фармите и се добива високо квалитетно ѓубриво. Зеофит-фарм е природен микронско термички обработен производ кој со својата специфична структура ги апсорбира микотоксините во организмот, целосно ги врзува за себе и како такви се исфрлаат преку изметот. Многу важна особина е тоа што со неговото користење во исхраната се намалува смртноста кај животните и трошоците околу нивното лекување. ●

Причинители на инфекции

Едни од главните причини за подготовка за сезоната против инсекти се зголемениот ризик од појава на маститис, конјунктивитис, од потенцијални инфекции и намаленото производство

Пишува: инж.агр. Слободан Серафимовски

Континуирано треба да се размислува за контролирање на инсектите на фармите, затоа што тие се преносители на животински и човечки болести. Со доаѓањето на потоплите денови, бројот на инсекти почнува да се зголемува многу брзо, бидејќи времето за нивно размножување во изметот и остатоците од добиточната храна значително е скратено. Едни од главните причини за подготовка за сезоната против инсекти се зголемениот ризик од појава на маститис, конјунктивитис, од потенцијални инфекции и намаленото производство.

Инсектите се носители на стрептококи и стафилококи бактерии во деловите на устата и нозете.

апсорбира влагата, додека се храни. Дамките што како точки ги остава зад себе и може да се видат на сидовите, прозорците, оградите на фармата се, всушност, мали количества плунка и измет од мувите што ги оставаат зад себе. Овие дамки често содржат бактерии кои, исто така, ќе бидат оставени на следното место каде што мувата ќе слета да се храни или одмори.

Мувите најмногу сакаат да се хранат и размножуваат на места каде што има распаднати материи или со делови од измет. Најчесто мувите ги одбираат млечните криви кај кои меѓу молзењето има протекување на млеко. Често се случува, млекото кое се апсорбира од мувите да има маститис, па ја зголемува можноста болеста да се пренесе на здравите грла на фармата.

Мувите што касаат се голем проблем за кравите. Овие муви често го касаат вимето на кравата, како и местата каде што кожата е многу тенка што предизвикува иритација на кравите и оштетување на краевите на вимето, што на крајот резултира со рани и красти.

Видови стафилококи бактерии, како *Staphylococcus aureus*, се развиваат на повредените места кои настанале од каснувања и околу крастите.

Маститис може да се појави на рани настанати од каснувања и кај јуници кои допрва треба да се отелат.

Случаите со *Staphylococcus aureus* маститис често стануваат хронични, што резултира со пад на квалитетот и квантитетот на млеко.

Конјунктивитис

Moraxella конјунктивитис се добива од бактерии кои можат да се најдат во изметот на телињата со кој се хранат мувите. Кога бројот на мувите е голем, конјунктивитисот се шири многу брзо од теле на теле. Обичните домашни муви се големи преносители на бактерии кои најчесто го напаѓаат влажниот предел околу очите.

Повеќето рани од конјунктивитис зарастуваат за 45 до 60 дена. Кај приближно 1% од случаите може да има трајно оштетување на видот, а може видот и целосно да биде изгубен.

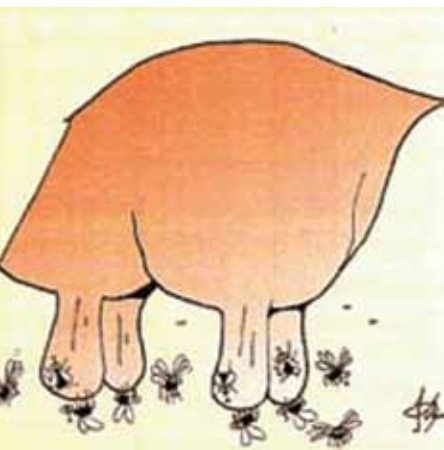
Конјунктивитисот прави и други штети како што се големи трошоци за лекување, што е резултат на скапите лекови и долготрајното лекување.

Намалено производство

Кога популацијата на муви кои касаат значително ќе се зголеми, мувите почнуваат да ги прогонуваат кравите и телињата. Обидувајќи се да се одбранат, кравите се збиваат една до друга, обидувајќи се да дојдат заедно во центарот на стадото каде што ќе бидат помалку вознемирувани. Ова однесување ги задржува кравите подалеку од хранилките, така што производството на млеко може да се намали за 5% до 20%.

Јунците за тој, исто така, покажуваат вакво однесување и може да се случи да ја намалат телесната тежина, иако во овој период треба да добијат во тежина.

Потенцијални инфекции

Мувите се носители на патогени бактерии како што се салмонела и ешерихија коли 0157, кои подоцна може да се развиваат, како кај човекот, така и кај животните.

Последните извештаи покажуваат дека ешерихија коли 0157 (позната како „хамбургер ешерихија“) освен што мувите може да ја пренесуваат со деловите на устата и нозете, исто така може да се размножува и во самата мува. Значи, мувата освен преносител, во исто време може да стане и домаќин за размножување.

Места каде што се размножуваат инсектите

Основната стратегија за контрола на инсектите во млечната индустрија е да се намали бројот на потенцијални места за нивно размножување. Примарните места за размножување на инсектите се во свежиот измет, простирката, сеното и силажата.

Сечканата трева која се користи како губриво е, исто така, погодна за размножување на некои видови инсекти.

Инсектите на фармата може да се размножуваат на нечистите рабови на оградите, прозорците и хранилките, фекалните води, каналите за изгубрување и местата каде што се складира губрето.

Мерки за заштита

За намалување на бројот на инсектите на фармата треба да се преземат неопходни мерки за заштита како:

- на сите прозорци да се постави заштитна мрежа за да не може инсектите да влегуваат кога се отворени прозорците,
- во самата просторија каде што се сместени кравите треба на повеќе места да се обесат лепливи ленти за инсекти,
- на влезната и излезната врата од фармата треба да се постават завеси од вертикално поставени многубројни ленти кои со нишањето ги одвраќаат инсектите, а воедно и да има циркулација на свеж воздух
- редовно чистење и дезинфекција на просторијата во која се сместени грлата,
- редовно чистење и дезинфицирање на опремата со која ракуваме.

Поскапи методи за справување со инсектите вклучуваат биолошка контрола и инсектициди. Пред доаѓањето на потоплите периоди добро е навреме да се размислува за тоа како да се бориме против инсектите, затоа што ако се задоцни, контролата и сузбивањето на инсектите стануваат потешки и поскапи.

AGRILEVANTE

Меѓународен саем за механизација
и технологии во земјоделството

Бари, 17-20 Октомври 2013 година

**Сите од земјоделство од
медитеранот ќе бидат тука**

Organizet by FederUnacoma Surl. Bo организација на Fiera del Levante
Info: tel (+39) 06 432.981 - fax (+39) 06 4076.370
e-mail: agrilevante@federunacoma.it

FIERA DEL LEVANTE

Regione Puglia

Provincia di Bari

Comune di Bari

CCIAA di Bari

Repubblica Italiana

Repubblica Italiana

Во соработка со

Ministero dello Sviluppo Economico

www.agrilevante.eu

**FederUnacoma ве очекува на најголемиот
меѓународен настан за 2014 година**

Интернационален земјоделски саем за градинарство и механизација

Болоња, 12-16 Ноември 2014 година

Раскошен ЦВЕТ СО ДОБАР ПРИХОД

Пишува: Билјана Петровска-Митревска

Одгледувањето цвеќиња е сè уште новитет кај нас. Од една страна заработувачката е сè уште мала, бидејќи и немаме добро развиен пазар, а од друга страна, сè уште се нема навика за одгледување. Едно од лицата кои гледаат просперитет и бизнис во оваа гранка е Марија Томова од Гевгелија која 13 години одгледува режано цвеќе од видовите кала, хризантема и гербер. Таа го одгледува герберот под фолија, додека зимскиот период е под трослојна фолија за заштита од мраз, а поради потребата од сончева светлина, секој ден отвора два најлона.

„Герберот е повеќегодишна култура кој сака влажно и добро дренирано земјиште. Ние расадот го купуваме од Струмица, добиен од семе увезено од Холандија. Потоа го расадуваме на постојано место, а по две години го пресадуваме на ново место“, вели Томова.

Од долгогодишното искуство, Марија истакнува дека ова раскошно цвеќе бара обилно наводнување и не поднесува сува почва. Наводнувањето таа го прави петнаесет минути и тоа секој ден или преку еден ден, во зависност од потребата.

„Ова цвеќе бара прихрана и тоа најмалку еднаш на секои две недели кога во системот за наводнување капка по капка ставаме кристално ѓубриво, додека во зимскиот период го ѓубриме еднаш месечно“, вели Томова. За заштита од инсекти таа користи мрежи и почвата ја дезинфицира со „басемит“.

Според Томова, одгледувањето гербер е исплатлива култура затоа што во текот на една сезона повеќекратно дава цветови кои се барани во целата година, така што цената на големо не паѓа под 50 денари од еден цвет.

„Имаме сопствена секојдневна дистрибуција со сопствено возило низ цела Македонија, така што немаме проблем со пласманот“, вели Томова. ●

Работа на пчеларникот

Во есен

Најважно во овој период е да се заврши со заштитата на друштвата од вароа, односно третирањето да биде завршено, било да е тоа во органското или во конвенционалното пчеларење

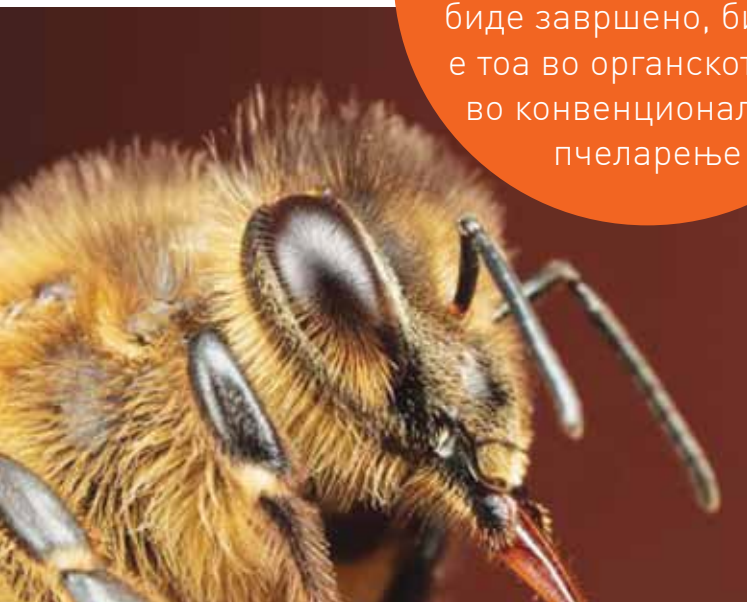
Пишува: Раде Каранфиловски, советник за пчеларство при „Апицентар“ – Битола

Септември е прв месец во новата пчеларска година, односно во овој месец на големо се вршат работите за спремање на пчелите за претстојната зима.

Сега веќе треба да биде завршена работата околу заштитата на друштвата од вароа, односно третирањето да биде завршено, било да е тоа во органското или во конвенционалното пчеларење. Велам дека треба да е завршена заштитата, бидејќи во третата декада на август веќе почнуваат да се испилуваат зимските пчели за кои матицата почнала данесе јајца уште во почетокот на август. Зимските пчели се разликуваат од летните, односно тие се покрупни и со помалку содржина на вода во своето тело, а со многу поголемо мрсно ткиво во организмот, но треба и воопшто да не се допрени од вароата. Вароата влегува во ќелијата осмиот до деветтиот ден однесењето на јајцето, односно пред самото затворање на ќелијата во која се наоѓа ларвата. За да не се случи тоа,

со третирање треба да почнеме уште од 1 август. Одговорот на прашањето „Што ако почнам со заштита на 2 август?“ е – веќе доцните еден ден. Оние кои не ја направиле оваа заштита тоа треба да го направат – итно.

Следната работа што треба да се направи е да се изврши главен есенски преглед. Со овој преглед треба да се види до каде е состојбата со: леглото,несењето на матицата и колку храна има во резерва. Поточно, треба да се направи бонирање на пчелните друштва. Со бонирањето ќе стане појасна состојбата со пчелните друштва. За презимување на едно пчелно друштво кај нас (во наши услови) потребно е најмалку десет до дванаесет килограми мед. Од количеството ќе зависи и начинот (формата) на зазимување. Друштвата кои не успеале да соберат десет и повеќе килограми мед, треба да

ги расформираме, односно да ги припоиме пчелите кон некое послабо друштво кое сепак успеало да собере повеќе од десет килограми мед. Матицата треба да ја поништиме, а рамките со мед и перга да ги разместиме по другите друштва.

Во зависност од бројот на улици полни со пчели, имаме зазимување: двострано (за јаки друштва со десет до дванаесет улици), од седум до осум улици – косо еднострано зазимување, а кај послабите друштва и нуклеусите кои имаат пет до шест улици – зазимување во форма на брада. При распоредот на рамките со мед треба да се гледа во средината на друштвото да нема рамка со медна капа помалку од десет сантиметри. Пополните рамки одат на краевите, а рамките со медна капа поголема од десет сантиметри во средината на сандакот. Сите рамки со медна капа помала од десет сантиметри се вадат надвор или се префрлуваат зад преградната штица. Покрај медот, во средината на друштвото треба да има најмалку две рамки на кои ќе има и доволно перга за зимскиот период и раната пролет.

Пчеларите многу тешко се одлучуваат во есен слабите друштва да ги припојат кон некое појако друштво. Многу им е битен бројот на пчелни друштва, што е грешка. Слабите друштва тешко ќе ја дочекаат пролетта. Затоа подобро е да се припојат кон некое појако, а во пролетта уште рано е да се направат роеви и со тоа се избегне роевиот нагон и да се зголеми бројот на друштвата.

Кусокот храна за зазимување треба да се надоместува многу рано со прихрана. Прихраната не е пожелна, но ако треба да се одлучиме за прихрана или за губење на пчелните друштва во зимата, тогаш секако дека ќе се одлучиме за прихрана. Во нашите краишта со прихрана треба да се почне во втората половина на август и да се заврши во првата половина на септември. Ова е многу важно за да не ги оптовариме зимските пчели со преработка на шеќерот и со тоа предвреме да ги остариме (па не ќе можат да ја дочекаат пролетта). Преработката на шеќерот треба да ја извршат старите пчели кои до ноември и онака ќе ги снеса. При преработка на сложениот шеќер (сахарозата) пчелите

го претвораат во прости шеќери (гликоза и фруктоза), но притоа, покрај лачењето ензими, го трошат и мрсното ткиво од своето тело, а пчела која нема вакво мрсно ткиво набрзо умира.

За зголемување на резервите од мед за зимата пчелното друштво не би требало да се оптовари со повеќе од осум килограми шеќер и тоа по можност еднократна прихрана (во голема хранилка). Прихраната по можност треба да се избегнува, но ако се примени, тогаш во неа треба да има, покрај јаглехидратите (шеќерот), и протеини и минерали. За да се постигне ова, во сирупот се додаваат: перга, полен, млеко, јајца, квасец, мед, соја и др. Останува пчеларот да одлучи со што ќе изврши прихраната.

Пергата која се наоѓа во рамките со мед, ако одозгора не е залиена со мед, во допир со влага во кошницата брзо мувлосува. За да не дојде до ова, потребно е рамката секогаш да биде кон средината. За да не дојде до мувлосување на пергата, потребно е да се посипе со шеќер во прав или рамката да се потури со густ шеќерен сируп во кој ќе додадеме и оцетна или јаболкова киселина.

При бонирање на друштвата, лошите рамки се одделуваат и одат на топење на високот.

Бидејќи во зима често пати страдаат и матиците, потребно е да оставиме резервни матици во нуклеуси, а во пролетта успешно да се изврши замена во друштвата со угината матица. Послабите друштва може да се сместат над појаките и на тој начин ќе придонесеме горното (послабото) во зимата биде подгревано од долното (појакото).

Добро е друштвата да се постават да зимуваат на некое заветно место заштитено од ветер и каде што нема влага, а со летата да се завртени кон југ. Многу е важно дали поголемиот дел од храната е на западната или на источната страна. Западната страна кај нас е потопла, па друштвата во зима со клубето се поместуваат кон запад. Тоа ни кажува дека поголемиот дел од храната треба да биде на западната страна. Ова е најизразено кај друштвата кои се зазимени косо. Најполната рамка со мед, околу 3-4 килограми, треба да биде последна на западната страна. ●

НАЈГОЛЕМ ИЗБОР НА НОВИ ТРАКТОРИ ВО МАКЕДОНИЈА

 SAME

DEUTZ **FAHR**

 DFAM

 SAME

 LABI PROGRES

 TÜMOSAN

 KIOTA

 SAME

AGROVOJVODINA МЕХАНИЗАЦИЈА - NS D.O.O.E.L

ул. Првوماјска б.б. н.Пинтија, 1050 Скопје; Тел./факс: 02/27 94 124; 27 00 904; 27 00 915
Битола, с. Логоварди, Тел.: 047 282 545;

agrovovodina@t-home.mk, www.agrovovodina.eu

Издржлив, робусен, квалитетен и економичен

SAME COMMANDO 503 е едноставен трактор кој е лесен за употреба, економичен и доволно моќен за извршување на сите земјоделски активности без разлика на годишното време. Во изведба 2WD или 4WD, тој е произведен во индискиот град Ранипет од страна на гигантот во светот на тракторите SAME.

Италијанскиот производител на трактори SAME многу време го продаваше овој трактор исклучително на нему домашниот пазар во Индија, потоа во Австралија, Азија и во бившите советски републики, а од неодамна го има и на нашиот пазар.

Конструкцијата е добропозната, едноставна како за ракување така и за одржување, не бара посебен напор и, што е најважно за нашиот купувач, има ниска цена. Моторот е со три цилиндри со зафатнина од 1000 см³ и моќност од 50 коњски сили која се пренесува на задните тркала или во изведбата 4WD на сите 4 тркала. Поседува одличен хидрауличен управувач кој дава чувство на сигурност во работата без поголем напор во работењето.

Менувачот е механички со вкупно 8 брзини напред и 2 брзини назад. Во него е вграден систем на подмачкување под притисок, овозможувајќи подмачкување на сите запчести делови и долг животен век.

Хидрауличниот систем, исто така, е лесен и едноставен за користење, овозможува прецизна контрола на орудијата што се користат. Силата на подигнување од 1500 кг овозможува користење голем број приклучни орудија како тањирачи, фрези, различни видови плугови итн. ●

ПОТПОЛНО МЕХАНИЗИРАНА БЕРБА
НА ЦЕЛИ РАСТЕНИЈА ИМАМЕ
КАЈ КРУПНОЛИСНИОТ ТУТУН
ТИП „ВИРЏИНИЈА“, „БЕРЛЕЈ“ И
„МЕРИЛАЈ“. ОВАА МАШИНА ГИ СЕЧЕ
РАСТЕНИЈАТА И ГИ ТРАНСПОРТИРА
ДО ПЛАТФОРМАТА. СЕ СОСТОИ ОД
СЛЕДНИТЕ ДЕЛОВИ: РАЗДЕЛУВАЧИ,
АПАРАТ ЗА СЕЧЕЊЕ, ТРАНСПОРТЕР
СО ЛЕНТА И ХИДРАУЛИЧНИ МОТОРИ

Машини за берба на тутун

Пишува: проф. Драги Таневски

Бербата на тутунот е многу тежок процес. Тој вклучува кинење на зрелите листови, изнесување, товаране и транспортирање на тутунот до манипулационите пунктови. Листот од тутунот првенствено се бере рано наутро (од 3 до 10 часот). Се берат пожелените листови, кои обично се наоѓаат на долниот дел од стеблото. Индивидуалното прибирање (според зрелоста) досега го отежнуваше решавањето на прашањето за механизирање на овој процес. Засега кај нас бербата на тутунот исклучително се врши рачно.

Во светот од 1974 година започнува користењето на тракторските платформи за превоз на работници – берачи на тутунот за време на бербата. Првите платформи биле производство на фирмата Baltaes од Канада. За рачна берба на тутунот со платформи, како и со комбајни, посевот треба да биде со меѓуредово растојание над 100 см.

Машини за прибирање на цели растенија од тутунот. Потполно механизирана берба на цели растенија на тутунот имаме кај крупнолистниот тутун тип „вирџинија“, „берлеј“ и „мерилај“. Оваа машина ги сече растенијата и ги транспортира до платформата. Се состои од следните делови: разделувачи, апарат за сечење, транспортер со лента и хидраулични мотори.

Машината работи на следниот начин. За време на движењето на машината апаратот за сечење ги отсекува стеблата. Истовремено дискот ги поставува стеблата меѓу лентите на транспортерот, кој ги зема и ги носи во почетокот во исправена положба. Поради свиткувањето за 90°, во горниот крај на лентата стеблата заземаат хоризонтална положба. Потоа се истураат и се редат во полето со врвовите на една страна. Кога ќе се наполни палетата, количката се наведува со помош на хидрауличниот цилиндар. Палетата се лизга по транспортната количка и се растовара на парцелата. Потоа се става празна палета. Полните палети

Комбајни за берба на крупнолистен тутун

За механизирана берба на листовите од стеблата на крупнолистниот тутун се познати комбајните од познатите фирми од САД и Канада: Powel, Haring и Heber.

Комбајните се состојат од апарат за берба, транспортери, платформа за собирање на листот и уред за набодување на рамки. Комбајните работат во агрегат со трактор.

се товараат со преден тракторски товарач и се носат до сушилниците. Бербата на цели растенија од тутунот берлеј и вирџинија бара претпријатијата да располагаат со сушилници со поголем капацитет.

Прибирањето цели растенија е технологија која има

широка примена во САД и во некои други држави коишто се големи производители на тутун од типот „берлеј“. Механизираната берба на целото растение од тутунот „берлеј“ е многу поефективна и полесна од рачната берба. Поради тоа се смета и за најпродуктивна. ●

Комбајни за берба на ориенталски тутун

Комбајнот за механизирана берба на ориенталски тутун е наменет за механизирана берба на листовите од ориенталските сорти на тутун по фази, на површини со наклон на теренот не поголем од 6 степени, при шестореден расаден тутун со фиксирана широчина 65 см меѓу првиот, вториот, петтиот и шестиот ред и 50 или 60 см меѓу останатите редови.

Комбајнот е составен од разделувачи, исправувачи, држачи, апарат за берба, приемни цевководи, транспортни цевководи, сепарациона комора, цевковод, вентилатор, транспортер под наклон за изнесување, задвижувачки уред и др.

Комбајнот е составен од три тркала. Рамката има форма на буквата Т и има една носечка греда меѓу задните и предните тркала. Менувачката кутија е тристепенена. Местото на возачот е непосредно над предното тркало.

Рамката со блок на органи е метална и има можност за менување на блокот на органите во зависност од шемата на расадувањето на тутунот. Има вкупно шест блока на органи од кои три се леви и три десни, кои по парови се поставени еден кон друг, со цел да се берат листовите во еден од трите реда тутун. Секој блок на органи се состои од исправувачки, стабилизирачки (приемно притисни) и одделувачки органи. Исправувачките органи по тип се универзално конвеерни и се монтирани под агол од 45°. Должината може да им се регулира, се издолжуваат за секоја погорна берба. Стабилизирачките органи по тип се приемно притисни органи и претставуваат синџирест конвеер. Брзината на конвеерот е синхронизирана со движењето на комбајнот и немаат наклон.

Органите за одделување по тип се ротационоконзолни лопатки и се поставуваат под наклон од 30° кон почвата. Широчината на лопатките е 140 мм, бројот на вртежите може да се регулира во границите од 200 до 600 min⁻¹. За долна прва берба се користат лопатки со активна висина на берба од 300 мм, а за останатите берби, лопатки со висина на берба од 450 мм.

Fetor

**Непобедлива цена
и перформанси**

MAJOR 80

Овластен дистрибутер:

ХЕМОМЕТАЛ
Изберете со доверба

Хемометал ДООЕЛ Гоце Делчев 49, Кравари 7000 Битола, Македонија
тел/факс +389 47 268 837 моб +389 70 237 290 е-пошта info@hemometal.com

Продажна мрежа:

Велес 072 211 380 • Облешево 072 211 378 • Прилеп 048 416 551 • Скопје 070 307 504
Св. Николе 072 211 379 • Ресен 078 312 940 • Росоман 070 319 966

hemometal.com

Зетор Мајор 80

Пишува: Димитар Велковски

Со својата појава предизвика голем интерес не само кај нас туку и во земјите на европската унија, особено во Полска, Ирска, Велика Британија, Данска и Словенија.

Новиот МАЈОР 80 е компактен трактор од класата на лесни трактори, со моќност од 80 КС. Направен е врз основа на моделот со исто име кој се докажа како еден од најуспешните трактори во историјата на ЗЕТОР.

Првиот МАЈОР е произведен дамнешната 1960 година, а со текот на повеќе децениската експлоатација, доби репутација на доживотен трактор. Неговиот наследник новиот МАЈОР е конструиран со задача да постигне уште подобри резултати. Со голема сигурност, ефикасност и едноставност дава висок комфорт, со ниски трошоци на одржување.

Зеторовиот четирицилиндрен мотор е веќе познат и признат, без електроника и останати додатоци, што го прави едноставен, издржлив и лесен за одржување. Перформансите на моторот се такви да ја намалуваат потребата за чести промени на степенот на пренос. Тракторот е опремен со потполно синхронизиран четворостепен менувач на брзини со тростепен редуктор и механички резервоар со вкупно 12 степени на пренос напред и назад.

Хидрауликата на тракторот е механички управувана додека кабината на тракторот е пространа и дава исклучителна прегледност и едноставност во работата со големо уживање.

- Мотор четирицилиндрен со моќност од 77 КС; благодарейќи на големата резерва на вртежен момент (30%) намалена е потребата за чести промени на преносот. Моќноста на моторот останува константна во широк појас на вртежи на моторот.
- Има потполно синхронизиран четворостепен менувач со тростепен редуктор со механички резервоар што прави 12/12 степени на пренос.
- Изводното вратило е со 540 до 1000 вртежи.
- Хидрауликата е со механичко управување се одликува со голема моќ на подигнување и прецизна регулација, вклучувајќи функцијата на блокирање на хидрауликата за време на транспортот.

Правилен избор на ѓубрива

Пишува: дипл.зем.инж. Панде Петровски

За правилна вегетација на растенијата е потребна правилна агротехника, наводнување и прихрана со потребното количество ѓубрива. Секоја фаза од растението е проследена со соодветна потреба од ѓубрива, правилен избор на видот и количеството ѓубриво, за да се добие квалитетен и богат принос на одгледуваните култури.

За таа намена постојат палета ѓубрива кои во потполност ќе ја задоволат потребата на зеленчукот во неговиот развој.

Течните формулации од ѓубривата AGROSAL се користат за фертригацииска прихрана, но се користат и фолијарно.

Ѓубрењето на овие култури треба да биде раководено по некој одреден принцип.

1. Агрохемиска анализа на земјиштето
2. Планиран принос
3. Начин и време на производство

Просечно изнесување на елементи со 10 тони принос по хектар

N	P2O5	K2O	Ca	Mg
40	15	40	18	10

Ако приносот што го очекуваме кај целната култура е, на пример, 40 тони.

Препорака за 40 тони принос по хектар

N	P2O5	K2O	Ca	Mg
160	60	160	72	40

Потребни елементи за принос од 40 t/ha кои треба да се додадат изразени во kg.

Овие количества на хранливи елементи најчесто се додаваат на следниот начин: 2/3 до пресадување (гранулирани формулации), а само 1/3 се додаваат во интензивниот раст или како прехрана на целните култури (течни формулации AGROSAL ѓубрива)

Во овој случај треба да се додадат со фертригација: 50 kg N, 20 kg P2O5, 50 kg K2O, 13 kg Mg.

Важно е да се напомене дека треба да бидат запазени фазите на развој на растението.

- Препорака за азотно ѓубриво од „Алкалоид“: AGROSAL AMONIUM NITRAT 50%, AGROSAL NPK 31-0-0+ Me
- Комбинирано ѓубриво со макро и микроелементи: AGROSAL NPK 12:5:7, AGROSAL NPKB 10:6:8:0,5, AGROSAL NPK 3:20:28 + 3% EDTA, AGROSAL NPK 9:0:6 + 10% CaO + 2% MgO, AGROSAL NPKB 8:6:8:1, AGROSAL NPK 7:40:0, AGROSAL NPK 0:36:0, AGROSAL NPK 3:0:25, AGROSAL NPK 3:10:22.
- Течно ѓубриво кое содржи калциум: AGROSAL KALCIUM NITRAT 40%,
- Комбинирано ѓубриво кое содржи макроелементи со калциум и магнезиум: AGROSAL NPK 9:0:6 + 10% CaO + 2% MgO

Шеми за ѓубрење

Зелка и останат листен зеленчук

стадиум (фенофаза)	ѓубриво (фертиригација)	(мл) билка неделно	ѓубриво (фолијарано)	Конц %
Вкоренување (15 дена)	Agrosal 7:40:0	2	Agrosal 8:6:8 ©	0,5
	Agrosal 12:5:7	1		
Од формирање розета до средина на вегетација тн. Почеток на главичење	Agrosal 7:40:0	0,5	Agrosal OR-GANO BOR 8%	0,5
	Agrosal 9:0:6 + 10% Ca +2% Mg	0,5	Agrosal 8:6:8:1	
Втор дел на вегетација до берба	Agrosal 9:0:6 + 10% Ca +2% Mg	0,6	Agrosal CAL-CIUM NITRAT 40% ©	0,5
		0,6		
Се третираат на секои 7 дена ©				

Кромид и морков (коренест зеленчук)

стадиум (фенофаза)	ѓубриво (фертиригација)	l/ha неделно	ѓубриво (фолијарано)	Конц %
Почеток на развој на розета развиен лист 15 -20 дена	Agrosal 8:6:8:1	80	Agrosal ORGA-NO BOR 8%	0,5
	Agrosal 12:5:7	20 l/ha	Agrosal 8:6:8:1	0,5
Интензивен пораст до вадење корен	Agrosal 3:0:25	45	Agrosal 8:6:8:1©	0,5
	Agrosal 12:5:7	10		
	Agrosal 8:6:8:1	10		

НРК

Agrosal NPK 0-36-0
Agrosal NPK 3-0-25
Agrosal NPK 3-10-22
Agrosal NPK 3-20-28 +3% EDTA
Agrosal NPK 7-3-7 + ME
Agrosal NPK 7-40-0
Agrosal NPK 9-0-6 + 10% CaO + 2% MgO
Agrosal NPK 12-5-7 + ME
Agrosal NPK 31-0-0 + ME

НРКВ

Agrosal NPKB 8-4-8-1 + ME
Agrosal NPKB 8-6-8-1 + ME
Agrosal NPKB 10-6-8-0,5 + ME

РАСТВОРИ

Agrosal Амониум нитрат 50%
Agrosal Калциум нитрат 40%
Agrosal Калциум хлорид 30%
Agrosal Магнезиум нитрат 36%
Agrosal Магнезиум сулфат 35%
Agrosal 8% Бор

ХЕЛАТИ

Agrosal Железен хелат со амониум нитрат
Agrosal 2% Железо со 0,5% магнезиум
Agrosal Магнезиум хелат со амониум нитрат
Agrosal Цинк хелат со амониум нитрат
Agrosal МИКС Ca-Mg-Zn EDTA
Agrosal МИКС Mn-Co-Cu EDTA
Agrosal Манган хелат со амониум сулфат

ПРЕПАРАТ ЗА ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА

Agrosal Бело масло AL 95

Магницвет NPK 7-1-5 + ME
Магнихортал NPK 10-5-5 + ME

Победник на долгите патеки

- Долготрајна стабилна ефикасност
против сите клучни плевели
- Финансиски поволен третман
со позитивно влијание на приносот
- Распоред на работните активности
го ограничува пролетниот стрес
- Одлично сузбива теснолисни и широколисни
плевели во житарици во доза од 4 л/ха

 BASF

The Chemical Company